

Ezt a jegyzetet az ELTE Tanító- és Óvóképző Kar
adta ki

Technikai szerkesztő:
Göröcs Dorka

Szerkesztette:
Mészárosné Dr. Darvay Sarolta

Felelős kiadó:
Dr. Mikonya György
dékán

Tartalomjegyzék

Bevezetés	3
A Tanító- és Óvóképző Kar vezetői	4
A kar szervezeti egységei	5
A képzés adatai és vizsgakövetelményei	6
A szak óra-, vizsga- és kreditterve – mintatanterv	9
Tantárgyleírások	13
Szakmai gyakorlat	29
Differenciált szakmai ismeretek	32

Bevezetés

Tisztelt Hallgató!

Köszöntjük az az ELTE Tanító- és Óvóképző Karán, amely kar az 1869-ben alapított Budai Állami Tanítóképezde jogutódja. Az egységes európai felsőoktatási térségben a hallgatók az egymásra épülő alapképzési, mesterképzési, és doktori szinten folytathatnak felsőoktatási tanulmányokat. Az alapképzés (BA, BSc) pedagógusképzési ágának körébe tartozik a karon folyó csecsemő- és kisgyermeknevelő szakos, óvodapedagógus szakos és tanító szakos képzés. Mindhárom szak önálló szakképzettséget ad, és folytatható a *Neveléstudományi MA* szakon.

A TANTERV; A TANEGYSÉGEK FELVÉTELE

- A **csecsemő- és kisgyermeknevelő szak** 3 éves, összesen **180** kreditet kell teljesíteni, azaz félévente átlagosan 30 kredit értékű tanulmányi munkát kell elvégezni.
- A tájékoztató füzetben megtalálja a tanulmányainak eredményességét segítő tantervi információkat: milyen tanegységeket kell felvennie, milyen sorrendben, mit kell teljesítenie, hogy a szükséges krediteket megszerezze.
- A tájékoztató füzetben közzétett **óra- és vizsgaterv** táblázata mutatja a tantervben előírt tantárgyakat, óraszámait, számonkérési formáikat.
- Tanulmányait figyelemmel kell adminisztrálnia az elektronikus rendszerben is. Egy-egy félévét akkor kezddeti el, ha regisztrál, és felveszi a szükséges kurzusokat, figyelve az előfeltételekre. A tantárgyfelvétel eredményességét minden félév elején ellenőriznie kell.
- A félévi tanrend összeállításához segítséget ad a tanulmányi honlapon és hirdetményekben is közzétett **mintaórarend**. A szabadon **választható tanegységek** teljesítendő kreditjeit külön figyelemmel kell kísérnie, mert erre a mintaórarend nem ad útmutatást
- A korábban végzett tanulmányok kreditjeinek beszámítását az ELTE Tanító- és Óvóképző Karára való felvételnél, átvételnél kell kérnie. Párhuzamos tanulmányok esetén félévente lehet kreditbeszámítást kérni. A szabadon választható tanegységek más karon, más intézményben is teljesíthetők, ezek beszámítását is kérvényezni kell.

A SZORGALMI IDŐSZAK ÉS A VIZSGAIDŐSZAK TANULMÁNYI MUNKÁJA

- A szorgalmi időszak **szemináriumi** óráin, gyakorlatain a részvétel általában kötelező, a zárás általában gyakorlati jegy (gyj – 5 fokú, vagy m – 3 fokú). Az általában kollokviummal vagy szigorlattal záruló **előadásokon** a részvétel akkor kötelező, ha azt a tanszék előírja. **A szakmai gyakorlatokon** a részvétel kötelező, az óvodák, bölcsődék látogatása előtt egészségügyi könyvet kell beszerezni.
- A három hónapos szorgalmi időszakot **vizsgaidőszak** követi, a vizsgákra az előírások szerint jelentkezni kell. Kredit csak sikeresen teljesített, érdemjeggyel/minősítéssel lezárt tanegységért kapható. A teljesítések bejegyzését a félévek végén ellenőriznie kell.
- Tanulmányait záróvizsgával fejezi be, ha a tantervben előírt tanegységeket teljesítette, a szakdolgozatát benyújtotta az előírt határidőig. Az oklevélszerzés feltétele: a sikeres záróvizsga és az előírt **nyelvi követelményeknek** való megfelelés.
- Kísérje figyelemmel 2011. évi CCIV. törvény a nemzeti felsőoktatásról hatályos állapotát, a tanulmányaira érvényes 15/2006 (IV.3.) OM rendeletet, valamint az egyetem és a kar honlapján egyaránt folyamatosan frissített egyetemi szabályzatot, a HKR-t, továbbá a kari tanulmányi honlapot, ahonnan a szükséges dokumentumok és űrlapok is letölthetők, hogy ismerje a hallgatók jogait és kötelezségeit, a határidőket ne mulassza el.
- Vegye igénybe az egyetemi évek alatt kínákozó lehetőségeket a hivatásra való felkészülés, a tudomány, a művelődés, az egyetemi közélet, a nemzetközi kapcsolatok, a szórakozás terén; töltse diákéveit az ELTE Tanító- és Óvóképző Karán tartalmasan és sikeresen.

Budapest, 2012. július 20.

A Kar vezetése

A Tanító- és Óvóképző Kar vezetői

(címek, elérhetőségek)

Dékán:

Dr. Mikonya György habilitált egyetemi docens
1126 Budapest, Kiss János altb. u. 40. fszt. 5.
tel: 487-81-00/6988, 6993 mellék
Fax: 487-81-96
E-mail: mikonya.gyorgy@tok.elte.hu

Tudományos dékánhelyettes:

Tihanyiné dr. Hős Ágnes főiskolai docens
1126 Budapest, Kiss János altb. u. 40. fszt. 5.
tel: 487-81-00/6988, 6993 mellék
Fax: 487-81-96
E-mail: tihanyine.hos.agnes@tok.elte.hu

Oktatási dékánhelyettes:

Dr. Demeter Katalin főiskolai tanár (Társadalomtudományi Tanszék)
1126 Budapest, Kiss János altb. u. 40. I. 103.
tel: 487-81-00/6988, 6932 mellék
E-mail: demeter.katalin@tok.elte.hu

Szakfelelős:

Mészárosné Dr. Darvay Sarolta főiskolai docens (Természettudományi Tanszék)
1126 Budapest, Kiss János altb. u. 40. III. em. oktatói szoba
tel: 487-81-00/6974 mellék
E-mail: darvay.sarolta@tok.elte.hu

A gyakorlati képzésért felelős oktató:

Rózsáné Czigány Enikő szaktanár (Neveléstudományi Tanszék)
1126 Budapest, Kiss János altb. u. 40. II. em. 230.
tel: 487-81-00/6987 mellék
E-mail: czeniko@t-online.hu

A HÖK elnöke:

E-mail: hok.elnok@tok.elte.hu

A Kar épülete:

1126 Budapest, Kiss János altb. u. 40.
Központi tel: 487-81-00, központi fax: 487-81-96

A kar oktatási szervezeti egységei

Ének-zenei Tanszék

tanszékvezető: Döbrössy János DLA főiskolai docens
dobrossy.janos@tok.elte.hu

Idegen Nyelvi és Irodalmi Tanszék

tanszékvezető: Dr. Márkus Éva főiskolai docens
markus.eva@tok.elte.hu

Magyar Nyelvi és Irodalmi Tanszék

tanszékvezető: Dr. Csíkvári Gábor főiskolai tanár
csikvari.gabor@tok.elte.hu

Matematika Tanszék

tanszékvezető: Dr. Szendrei Julianna főiskolai tanár
szendrei.julianna@tok.elte.hu

Neveléstudományi Tanszék

tanszékvezető: Dr. Podráczky Judit főiskolai docens
podraczky.judit@tok.elte.hu

Társadalomtudományi Tanszék

tanszékvezető: Dr. Donáth Péter habilitált egyetemi tanár
donath.peter@tok.elte.hu

Természettudományi Tanszék

tanszékvezető: Mészárosné Dr. Darvay Sarolta főiskolai docens
darvay.sarolta@tok.elte.hu

Testnevelési Tanszék

tanszékvezető: Tihanyiné Dr. Hős Ágnes főiskolai docens
tihanyine.hos.agnes@tok.elte.hu

Vizuális Nevelési Tanszék

tanszékvezető: Bakos Tamás főiskolai docens
bakos.tamas@tok.elte.hu

Kisgyermek-nevelési Kutatóközpont és Módszertani Laboratórium

központvezető: Dr. F. Lassú Zsuzsa főiskolai docens
flassu@gmail.com

A kar oktatást segítő szervezeti egységei

Tanulmányi Referatúra

referens: Bicsák Csilla
bicsak.csilla@tok.elte.hu

Könyvtár

igazgató: Bodnár Ilona
bodnar.ilona@tok.elte.hu

A CSECSEMŐ- ÉS KISGYERMEKNEVELŐ ALAPKÉPZÉSI SZAK KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI

1. Az alapképzési szak megnevezése: csecsemő- és kisgyermeknevelő (Infant and Early Childhood Education)

2. Az alapképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

végzettségi szint: alapfokozat (baccalaureus, bachelor; rövidítve: BA)

szakképzettség: csecsemő- és kisgyermeknevelő

a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Infant and Early Childhood Educator

3. Képzési terület: pedagógusképzés.

4. Képzési ág: óvodapedagógus, tanító.

5. A képzési idő félévekben: 6 félév.

6. Az alapfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 180 kredit.

6.1. A képzési ág közös képzési szakaszához rendelhető kreditek minimális értéke: 10 kredit,

6.2. A szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 10 kredit,

6.3. A szakdolgozathoz rendelt kreditérték: 10 kredit,

6.4. A gyakorlati ismeretekhez rendelhető minimális kreditérték: 80 kredit

7. Az alapképzési szak képzési célja, az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

A képzés célja olyan pedagógiai szakemberek képzése, akik megfelelő fejlesztési és nevelési módszereket alkalmaznak az újszülöttkortól a 3 (legfeljebb 5) éves korig terjedő életszakaszban ellátásra szoruló csecsemők és kisgyermekek gondozása és fejlesztése érdekében. Megszerzett komplex gondozási, pedagógiai, pszichológiai, egészségügyi ismereteik birtokában segítik a célzott korosztály egészséges testi, érzelmi, kapcsolati és beszédképességének, illetve értelmi képességeinek a fejlődését, szocializációját, valamint támogatják a kisgyermekes családok nevelési tevékenységét. Alkalmasak gondozói, nevelői, közvetítői, képviselői és tanácsadói feladatok elvégzésére. A végzettek kellő mélységű elméleti ismeretekkel rendelkeznek a képzés második ciklusban történő folytatásához.

Közös kompetenciák az óvodapedagógus, tanító képzési ágban

A hallgatók ismerik:

- az egyetemes és a magyar nevelés és iskoláztatás történetének jellemzőit;
- a kisgyermek és a 6-12 évesek fejlődésének pszichológiai sajátosságait;
- Magyarország legújabb kori történetének és társadalmának kérdéseit;
- az információs és kommunikációs technika használatához szükséges eljárásokat, tudnivalókat.

a) az alapfokozat birtokában a csecsemő- és kisgyermeknevelők a képzés során az ismereteket illetően bizonyították, hogy ismerik:

a csecsemő- és kisgyermekkor jellemzőit, a testi és pszichés események érési, fejlődési jellegzetességeit és a fejlesztés lehetőségeit, a korosztály igényeit, szükségleteit, és az azokra adandó, szakmailag megfelelő, az egészséges testi és szellemi fejlődést, az önállóság kialakulását befolyásoló válaszokat, tényezőket, az adott korosztály nevelési, gondozási, ápolási, táplálási feladatait és az egészséges fejlődéshez szükséges higiénés, életmódbeli, kulturális, kommunikációs szokások kialakításának módszertani lehetőségeit, a művészeti nevelés (gyermekirodalom, ének-zene, vizuális kultúra), a gyermekfolklor és a játék személyiségfejlesztő hatását és ezeknek a nevelési-fejlesztési célok elérését szolgáló formáit, módszereit, a csecsemő- és kisgyermeknevelői tevékenység jogi és közigazgatási kereteit, a szakmai adminisztrációs teendőket, a három év alatti korosztály családon kívüli ellátási formáinak specifikumait, a családi nevelési hatások és a korai személyes kötődés jelentőségét, a szakma etikai szabályait, a szociális ellátórendszer működését és a szociális professzió alapjait, az elektronikus információs rendszereket,

b) az ismeretek alkalmazását illetően alkalmasak:

holisztikus szemléletük birtokában a rájuk bízott gyermekek fejlesztési, nevelési, gondozási (szükség esetén ápolási) feladatainak ellátására, a korai nevelés pedagógiai módszereinek alkalmazására, a normál fejlődés menet törvényszerűségeinek felismerésére, az esetleges eltérések családi kontextusban történő értelmezésére és adekvát fejlesztési, nevelési, tanácsadási módszerek meghatározására, jó kapcsolat kialakítására és együttműködésre a kisgyermekkel, illetve a gyermekeket nevelő családokkal, a csecsemő és kisgyermek gondozása-nevelése során a napközbeni ellátást segítő más szakemberekkel való együttműködésre, az intézményi adminisztrációs és dokumentációs munka elvégzésére, szakterületükön vezetői feladatok ellátására, szolgáltatások szervezésére a kisgyermeket nevelő családok, valamint a gyermekgondozáson levő anyák számára, gyermekintézményben a gyermekek állapotának, szükségleteinek megfelelő körülmények és feladatok meghatározására, illetve a csecsemő- és kisgyermek korosztály nevelési, fejlesztési feladatainak ellátására, az egyéni ellátást biztosító rugalmas, folyamatos napirend megszervezésére, biztosítva a játék, az alvás, a szabad levegőn való mozgás és a rekreáció feltételeit, az ellátásba kerülő gyermek számára a szülővel történő fokozatos beszoktatás folyamatának megszervezésére és ezek feltételeinek megteremtésére, a család támogatására a gyermek nevelésében, tanácsadói feladatok ellátására a kisgyermekes szülők körében egyéni és csoportos tanácsadás, foglalkozásvezetés formájában, a csecsemők és kisgyermek ellátásához kapcsolódó dokumentáció vezetésére, a jogszabályoknak és a szakmai etikai normáknak megfelelően a családokkal és a gyermekkel kapcsolatos személyes adatok és információk kezelésére, a gyermeki fejlődéshez szükséges környezet, berendezési tárgyak, eszközök, eljárások, illetve digitális adathordozók, elektronikus információs rendszerek céljának megfelelő kiválasztására és alkalmazására, szóban vagy írásban a hatékony kommunikációra, legalább egy idegen nyelv ismeretében az adott nyelvű szakirodalomban való tájékozódásra,

c) a szakmai attitűdök és magatartás terén rendelkeznek:

- megfelelő szakmai identitással, a személyes kompetenciák és kompetenciahatárok felismerése, tudatos kezelése, önreflexió képességével
- megfelelő szociális és kommunikációs képességekkel,
- empátiával,
- egyéni döntéshozatali készséggel,
- személyes felelősségvállalással,
- alkalmazkodó képességgel,
- csoportmunkában való munkavégzés képességével,
- szakmaközi együttműködési képességgel,
- a szakma etikai szabályainak betartása iránti elkötelezettséggel.

8. A törzsanyag (a szakképzettség szempontjából meghatározó) ismeretkörök:

alapozó ismeretek: 20-35 kredit

társadalomismereti, egészségtudományi, pszichológiai, pedagógiai, jogi és igazgatási, valamint informatikai alapismeretek; a szakmai nevelői képességeket fejlesztő alapismeretek;

szakmai törzsanyag: 120-140 kredit

a) általános szakterületi ismeretek: 70-80 kredit

- a 0-5 éves korosztályra és a családokra vonatkozó pedagógiai, pszichológiai, életvezetési elméleti ismeretek, gyakorlati munkaformák és módszerek. A főbb fejlesztési területek és módszerek (beszéd- és játéktevékenység, ének-zene, mozgásos és alkotótevékenységek, mese, vers, bábozás) ezek fejlesztési, és pedagógiai diagnosztikai lehetőségei,
- a kommunikáció elméleti és gyakorlati kérdései, a segítő beszélgetés, szakmai kapcsolattartás,
- a családra, a családi szerepekre és a családdal való kapcsolattartásra vonatkozó ismeretek,
- társadalmi, szociálpolitikai, gyermekvédelmi alapismeretek,
- gondozási és egészségügyi ismeretek: gyermekgyógyászat, alkalmazott gyógyszer-tan, ápolás- és táplálkozás-tan, alvás, pihenés, higiéné;

b) differenciált szakmai ismeretek: 20-30 kredit

- a korai fejlesztés módszerei; a spontán érés támogatása,
- környezeti hátrányok kiegyenlítése, multikulturális nevelés, szegregáció és integráció,
- sajátos nevelési igényű gyermekek körében a gyógypedagógus által irányított speciális korai fejlesztés intézményes segítése,
- a 0-3 éves korú gyermekeket nevelő családok és gyermeket várók felkészítése a kisgyermeknevelés rendszerszemléletű kezelésére. Az egyéni és csoportos tanácsadás módszereinek gyakorlása, szülőcsoportok foglalkozásainak a vezetése;

c) szakmai gyakorlat: 30 kredit

a szakmai gyakorlat magában foglalja: a képző intézményben végzett csoportos gyakorlati foglalkozásokat; a képző intézmény által hallgatói csoportoknak szervezett külső intézménylátogatásokat, a monitorozásokat; hospitálást egy vagy több intézményben, a külső intézményben végzett egyéni tevékenységeket, a csecsemő- és kisgyermekellátás alapvető feladatainak begyakorlására, egy választott speciális területhez (pl. korai fejlesztéshez, egyéni és szülőcsoportos tanácsadáshoz) kapcsolódó speciális ismeretek terepgyakorlata, az egyéni összefüggő külső terepgyakorlatot.

A gyakorlat szintjei:

- szakmai képességfejlesztés,
- tájékozódás az ellátó intézmények megismerésére,
- az ellátandó tevékenységek megismerése, laborgyakorlatok, előkészítő kisegítő feladatok ellátása,
- önálló tevékenységek végzése terepen.

9. Idegennyelvi követelmények:

Az alapfokozat megszerzéséhez legalább egy idegen nyelvből államilag elismert, középfokú (B2) komplex típusú nyelvvizsga vagy ezzel egyenértékű érettségi bizonyítvány vagy oklevél szükséges.

A következő táblázatokban alkalmazott speciális jelek magyarázata:

!	erős előfeltétel
Δ	csoportonként szervezett oktatás, a létszám a szervezési lehetőségektől függ
☒	az előadás látogatása kötelező
*	kontakt óra nélkül
⊖	a páros és páratlan félévben kapacitástól függően vehető fel

A CSECSEMŐ- ÉS KISGYERMEKNEVELŐ ALAPSZAK
óra- vizsga- és kreditterve félévi óraszámokkal és előfeltételekkel

NEVELÉSTUDOMÁNY 122 óra	Kredit Σ 39	I. félév	II. félév	III. félév	IV. félév	V. félév	VI. félév	ELŐFELTÉTEL
KABL06A01 Bevezetés a pszichológiába	2	8 k						-
KABL06A02 Neveléstörténet	3	10 k						-
CBL06A20 Szakmai készségfejlesztés I.	3	10Δ m						-
CBL06A21 Neveléselmélet	3		8 k					-
CBL06A22 Fejlődéslélektan	3		10 k					KABL06A01!
CBL06A23 A játék pszichológiája és pedagógiája	3		10Δ gyj					KABL06A01!
CBL06A24 Szakmai készségfejlesztés II. Esetmegbeszélés	3			10Δ m				CBL06A20!
CBL06A25 Pedagógiai pszichológia	3			8 gyj				CBL06A22!
CBL06A26 Mentálhigiéné (életvezetési ismeretek)	2				8 gyj			-
CBL06A27 Segítő kapcsolat és tanácsadás módszertana I. (kommunikációs alapok)	3				10Δ m			-
CBL06A28 A kisgyermeknevelés intézményei és pedagógiája	4			10 k				CBL06A03!
CBL06A29 Gyógypedagógiai alapismeretek és differenciálás	4				10 gyj			CBL06A22!
CBL06A30 Segítő kapcsolat és tanácsadás módszertana II. (nevelési tanácsadás)	3					10Δ m		-

INFORMATIKA 8 óra	Kredit Σ 3	I. félév	II. félév	III. félév	IV. félév	V. félév	VI. félév	ELŐFELTÉTEL
CBL03A01 Informatika a pedagógiai munkában	3	8Δ k						-

EGÉSZSÉGTUDOMÁNY 72 óra	Kredit Σ 22	I. félév	II. félév	III. félév	IV. félév	V. félév	VI. félév	ELŐFELTÉTEL
CBL10A01 ☒ Funkcionális anatómia	3	8 k						-
CBL10A02 ☒ Az egészséges csecsemő- és kisgyermek fejlődése és gondozása	3	8 k						-
CBL10A08 Az egészséges csecsemő- és kisgyermek fejlődése és gondozása – gyakorlat	4	16Δ gyj						-
CBL10A09 ☒ Gyermekegyógyászat és alkalmazott gyógyszerterápia; fertőző betegségek	3		8 k					CBL10A02
CBL10A05 Gyermekegyógyászat	3		4+8Δ gyj					CBL10A02 CBL10A08
CBL10A06 Táplálkozás	3			8 gyj				CBL10A05
CBL10A07 Egészséges életmódra nevelés; Járványtan; Elsősegélynyújtás	3				12 gyj			CBL10A05

TÁRSADALOMTUDOMÁNY 52 óra	Kredit Σ 21	I. félév	II. félév	III. félév	IV. félév	V. félév	VI. félév	ELŐFELTÉTEL
CBL08A07 A szociálpolitika alapjai	3	8 k						-
CBL08A08 Bevezetés a szociológiába, családszociológia	5		10 k					-
CBL08A03 Etika	2		8Δ gyj					-
CBL08A09 Család- és gyermekvédelem	4			8 k				-
CBL08A10 Jogi és igazgatási alapismeretek (gyermek- és családjog, a gyermekintézmények jogi és igazgatási ismeretei)	3				8 k			--
CBL08A11 Magyarország a 20 -21. sz.-ban	4					10 k		-

MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM MÓDSZERTANA 28 óra	Kredit Σ 8	I. félév	II. félév	III. félév	IV. félév	V. félév	VI. félév	ELŐFELTÉTEL
CBL04A06 Beszédművelés	3	8Δ gyj						-
CBL04A04 A beszédfejlődés segítése	2		8 gyj					CBL04A06!
CBL04A07 Gyermekegyógyászat és módszertana	3			12 gyj				-

VIZUÁLIS NEVELÉS 16 óra	Kredit Σ 4	I. félév	II. félév	III. félév	IV. félév	V. félév	VI. félév	ELŐFELTÉTEL
CBL12A01 Vizuális nevelés és módszertana	2		8Δ gyj					-
CBL12A02 Bábjáték és módszertana	2			8Δ gyj				-

ÉNEK-ZENEI NEVELÉS 16 óra	Kredit Σ 8	I. félév	II. félév	III. félév	IV. félév	V. félév	VI. félév	ELŐFELTÉTEL
CBL02A01 Ének-zenei nevelés és módszertana I.	2	4Δ gyj						-
CBL02A02 Ének-zenei nevelés és módszertana II.	2		4Δ gyj					CBL02A01
CBL02A03 Ének-zenei nevelés és módszertana III.	2			4Δ k				CBL02A02
CBL02A04 Zenei játékok az első életévekben	2				4Δ gyj			CBL02A03

SZAKMAI GYAKORLAT 315 óra	Kredit Σ 31	I. félév	II. félév	III. félév	IV. félév	V. félév	VI. félév	ELŐFELTÉTEL
CBL00A10 Nevelési gyakorlat I.	2	30 m						-
CBL00A11 Nevelési gyakorlat II	5		45 gyj					CBL00A10!
CBL00A12 Nevelési gyak. III.	5			45 gyj				CBL00A11
CBL00A13 Nevelési gyak. IV.	5				45 gyj			CBL00A12
CBL00A14 Korai fejlesztés gyakorlat	4					30 gyj		CBL00A13
CBL00A15 Egyéni összefüggő terepgyakorlat	10						120 gyj	CBL00A14!

DIFFERENCIÁLT SZAKMAI ISMERETEK								
NEVELÉSTUDOMÁNY (KV) 42 óra	Kredit Σ 18	I. félév	II. félév	III. félév	IV. félév	V. félév	VI. félév	ELŐFELTÉTEL
CBL06KV31 Spontán érés támogatása	5					10 gyj		-
CBL06KV32 A kisgyermekkor kutatása	4					8 gyj		-
CBL06KV33 Inter- és multikulturális nevelés	3						8 gyj	-
CBL06KV34 Család-bölcsőde-óvoda kapcsolatrendszere; Szülőcsoportok vezetése	3						8 m	-
CBL06KV35 Játékterápia	3						8Δ gyj	CBL06A23e!

IDEGEN NYELV	Kredit Σ 6	I. félév	II. félév	III. félév	IV. félév	V. félév	VI. félév	ELŐFELTÉTEL
Szaknyelv I. - CBL01KV01 Angol - CBL07KV01 Német	3				8Δ gyj			-
Szaknyelv II. - CBL01KV02 Angol - CBL07KV02 Német	3					8Δ gyj		CBL01KV01 vagy CBL07KV01

AZ ELŐÍRT VÁLASZTHATÓ TARTALMÚ TANULMÁNYI MUNKA	
Szabadon választható tantárgyak 10 kredit	A szakon nem kötelező, a karon, az egyetemen, vagy más felsőoktatási intézményben meghirdetett tárgyak közül a 6 félév alatt 10 kreditet kell teljesíteni.
SZAKDOLGOZAT 10 kredit	Szakdolgozati témát a 3. félév végén kell választani a kari honlapon félévente közzétett kínálatból.

	össz	I. félév	II. félév	III. félév	IV. félév	V. félév	VI. félév
Kredit	160+20	31	33	29	25	23	19
kollokvium	13	6	3	3	1	1	-
gyakorlati jegy	30	3	8	5	6	4	3
minősített aláírás	6	2	-	1	1	1	1
összóraszám / elmélet	366	88	86	68	60	40	24
összóraszám / gyakorlat	315	30	45	45	45	30	120
összóraszám	687	118	131	113	105	76	144

A CSECSEMŐ- ÉS KISGYERMEKNEVELŐ ALAPSZAK TANTÁRGYLEÍRÁSAI

NEVELÉSTUDOMÁNY

A tantárgy neve	Kredit	Félévi óraszám	Zárási forma	Státus	Ajánlott félév	Előfeltétel
KABL06A01 Bevezetés a pszichológiába	2	8	k	K	I.	-

CÉL: Alapozza meg a korszerű, tudományos pszichológiai ismereteket, a további kapcsolódó tantárgyakat, segítse elő a toleráns, empátikus szemléletmód kialakulását. Ismertesse az általános-, a személyiség- és szociálpszichológia alapjelenségeit, keltse fel az ön- és társismereti igényt. Készítsen fel a pedagógiai munka mint társas térben végzett interaktív tevékenység elemzésére, hatékonyságának fokozására. **TANANYAG:** A pszichológia nézőpontjai. A tanulást megalapozó megismerési folyamatok. A tanulás értelmezése és fajtái. Tanulási stílusok, tanulási stratégiák. Viselkedésünk mozgatórugói. A társas megismerés jelenségei. Az attitűd fogalma, az attitűdök szerepe az interakciókban. A sztereotípiák és az előítéletek. A társas befolyásolás jelenségei. A személyiség fogalma, elméleti megközelítései **KÖVETELMÉNY:** A hallgató legyen tisztában a pszichológia jelentőségével a pedagógiai munkában. Ismerje a pszichológia főbb nézőpontjait, az általános-, személyiség- és szociálpszichológiai alapfogalmakat, elméleteket. Ismerje és használja a pszichológiai szakkifejezéseket. Értse a „hétköznapi pszichológia” és a tudományos pszichológia különbségét. Legyen tisztában az emberi természet sokféleségével. Legyen képes az ismeretek önálló, kritikus feldolgozására.

A tantárgy neve	Kredit	Félévi óraszám	Zárási forma	Státus	Ajánlott félév	Előfeltétel
KABL06A02 Neveléstörténet	3	10	k	K	I.	-

CÉL: Alapozza meg a hallgatók neveléstörténeti szemléletét, ismertesse meg a különböző korokban kialakult gyermekképet, alakítson ki tájékozottságot a különböző berendezkedésű társadalmak nevelésről alkotott felfogásáról. (az ókortól napjainkig), nyújtson alapot a nevelhetőség megértéséhez, erősítse a klasszikus és progresszív tartalmak érthetőségét a különbözőségek tekintetében. **TANANYAG:** A nevelés ókori, középkori, újkori egyetemes jellege, gondolkodói. A hazai nevelésügy kialakulása, történeti változásai. Az első hazai intézmények. A felekezeti és az állami nevelés sajátosságai, a polgári és reformtörekvések kiszélesedése, és reneszánsza napjainkban. A gyermekről alkotott felfogások változásának bemutatása. (A gyermek és a család, a gyermek és a társadalom.) **KÖVETELMÉNY:** A hallgatók ismerjék a neveléstörténet alapvető tudáskészletét, lássák át a változásokat a fejlődés folyamatát, irányait. Ismerjék és alkalmazzák a gyermekfelfogáshoz kapcsolódó összefüggéseket a társadalmak berendezkedése és a nevelés viszonyrendszerében, tudják értelmezni a különböző szépirodalmi művekben megjelenő gyermekszerepeket, fedezzenek fel ok-okozati relációkat, tudják a tárgyhoz kapcsolni az egyes korok képzőművészeti alkotásait, épüljön be a gyermekhez való viszonyulásba a neveléstörténetből elsajátított humanista szemlélet, tudják értelmezni a nevelőmunka pálya specifikus folyamatát történetiségbe ágyazottnan.

A tantárgy neve	Kredit	Félévi óraszám	Zárási forma	Státus	Ajánlott félév	Előfeltétel
CBL06A20 Szakmai készségfejlesztés I.	3	10Δ	m	K	I.	-

CÉL: Fejlessze a hallgatók pedagógiai attitűdjét, készségeit, képességeit, társas hatékonyságát és szociális jártasságát, keltse fel az önismeret-önnevelés igényét, segítse a reális önismeret kialakítását, nyújtson lehetőséget a hallgatók számára az együtteség élményének megélésére, kapcsolatteremtő és empátiás készségük, toleranciájuk fejlesztésére, segítse a hallgatók együttműködési készségeinek fejlődését, pályaszocializációjuk megalapozását. **TANANYAG:** Mivel ez egy szabad interakciós csoport strukturált gyakorlatokkal, ezért tematikája a csoporttagok aktív együttműködésével alakul. Azonban mindenképpen érinti a következőket: Önismeret, személyiségfejlesztés reális énkép, tudatos önnevelés. Gyermekkori élmények és tapasztalatok – a Sorskönyv. Társas magatartás: kapcsolatteremtés, konfliktuskezelés. Az együtteség, mint segítő erő: segítségnyújtás, empátia. Bizalom, tolerancia, kompromisszumkészség. Pályaszocializáció, motívumok a szakmai és magánéletben. **KÖVETELMÉNY:** A hallgató: legyen képes felismerni személyisége különböző vonásait, viselkedését meghatározó attitűdjeit, értékeit, hiedelmeit; legyen képes tudatosítani a cselekvései hátterében meghúzódó élettapasztalatait, berögződött szokásait, törekedjen a másokkal és önmagával szembeni elfogadásra, toleranciára.

A tantárgy neve	Kredit	Félévi óraszám	Zárási forma	Státus	Ajánlott félév	Előfeltétel
CBL06A21 Neveléstudomány	3	8	k	K	II.	-

CÉL: Alapozza meg a hallgatók pedagógusi kompetenciáját, elméleti és módszertani kultúráját. Közvetítsen olyan korszerű pedagógiai szemléletet és műveltséget, amelyre a további szakismeretek ráépülhetnek, és amely hozzásegíti a hallgatókat a 0-3 éves gyerekek nevelési feladatainak hatékony megoldásához. **TANANYAG:** Pedagógiai elméletek; a nevelésre vonatkozó hétköznapi és tudományos elméletek. A nevelés értelmezései. A szocializáció folyamata, a nevelés és szocializáció kapcsolata. A nevelhetőség kérdései, a nevelés szükségessége és lehetősége. Gyermekképzés és nevelés. A nevelés szinterei: A család. A családi nevelés változásai és jellemzői. A családi és intézményes nevelés kölcsönhatása. A bölcsődei nevelés sajátosságai. Család és bölcsőde együttműködése, a család támogatása a nevelésben. Az óvodai nevelés fő jellemzői. A nevelés céljai és az értékek világa. A nevelés módszerei, közvetlen és közvetett nevelő hatások és módszerek. A jutalmazás és büntetés kérdései. A nevelő személye, a nevelői szerep és a nevelési viszony. Konfliktusok a nevelésben. A nevelés etikai kérdései. **KÖVETELMÉNY:** A hallgatók ismerjék a neveléstudomány alapfogalmait, összefüggéseit, a legjelentősebb hazai és nemzetközi pedagógiai irányzatokat. Legyenek képesek neveléstudományi ismereteiket szakszerűen kifejezni és azokat szakirodalommal alátámasztani. Ismerjék a családi és intézményes nevelés jellemzőit, a bölcsődei-óvodai nevelés gyakorlati pedagógiai teendőit. Legyenek tájékozottak a családokban preferált értékekről, a családok nevelési gyakorlatáról, a gyermek szokásrendjének alakításáról. Ismerjék a pedagógusethika alapvető normáit, legyenek elkötelezettek azok iránt.

A tantárgy neve	Kredit	Félévi óraszám	Zárási forma	Státus	Ajánlott félév	Előfeltétel
CBL06A22 Fejlődéslélektan	3	10	k	K	II.	KABL06A01!

CÉL: Ismertesse a fejlődést meghatározó belső és külső folyamatokat és hatásokat, a személyiséget alkotó pszichés funkciók fejlődésének és integrálódásának folyamatát, segítse elő a megfelelő pedagógiai attitűd, empátia és tolerancia kialakítását, a gyermekek optimális fejlesztésének

megalapozását, az általános és egyedi vonások értelmezését, a különbségek elfogadását. **TANANYAG:** A fejlődéslélektan tárgya, története, módszerei, a fejlődés alapjai. A fejlődés átfogó elméletei. Az élet kezdete – a méhen belüli fejlődés, és az újszülöttkor. Biológiai változások az első életévben. A mozgás, észlelés, megismerés fejlődése csecsemőkorban; A szociabilitás – a korai kötődés; A szociális kompetencia, az éntudat kialakulása. A beszéd kialakulása és fejlődése, nyelv és kultúra. A kisgyermekkorai fejlődés: A mozgás, megismerés fejlődése 1-3 éves korban; Az ösztönök és az én-fejlődés kisgyermekkorban; A nemi identitás kialakulása és változásai, a nemi szerep. A szocializáció folyamatai kisgyermekkorban – az önkontroll - az akarat kialakulása és a dackorszak; a szabatisztaság kialakulása. Az óvodáskori fejlődés. A személyiségfejlődés kitüntetett szakaszai - átmenet az iskolába; a kisiskoláskor; a prepubertás; a serdülőkor; a felnőttkor és az öregkor. **KÖVETELMÉNY:** A hallgatók rendelkezzenek pontos pszichológiai fogalmakkal, alapvető ismeretekkel a gyermek fejlődéséről és a fejlődést meghatározó alapfolyamatokról, legyenek jártasak az életkori és egyéni sajátosságok felismerésében.

A tantárgy neve	Kredit	Félévi óraszám	Zárási forma	Státusz	Ajánlott félév	Előfeltétel
CBL06A23 A játék pszichológiája és pedagógiája	3	10 Δ	gyj	K	II.	KABL06A01!

CÉL: Adjon áttekintést a gyermek alapvető tevékenységéről, a játékról, annak lélektani és pedagógiai vonatkozásairól, készítsen fel a szabad játéktevékenységre inspiráló szociális és tárgyi környezet megteremtésére, erősítse azokat a jártasságokat, amelyek birtokában a jelölt képes a gyermekek belső motivációjú játéktevékenységének támogatására. **TANANYAG:** A játék, mint a gyermek létformája – történeti áttekintés és játékelméletek. A személyiségfejlődés és a játék összefüggései. A felnőtt és gyermek közös játéka a korai években. A gyermek testi, lelki fejlődése és a játék változásai. Játék egykorú társakkal. A játékot befolyásoló tényezők – a játszásra inspiráló környezet. Életkori és egyéni igények, élmények. A játék támogatása a különböző játékformákban. **KÖVETELMÉNY:** A hallgatók ismerjék a kisgyermek játékanak általános jellemzőit és motivációs hátterét, értsék a fejlődés és játék összefüggését, a gyermek igényeitől és helyzetétől függően legyenek képesek a játék tartalmát gazdagítani, élményszerűségét fokozni.

A tantárgy neve	Kredit	Félévi óraszám	Zárási forma	Státusz	Ajánlott félév	Előfeltételek
CBL06A24 Szakmai készségfejlesztés, esetmegbeszélés	3	10Δ	m	K	III.	CBL06A20!

CÉL: Segítse elő a hallgatók kommunikációs-, empátiás-, és konfliktus-kezelő képességének fejlődését. Teremtse lehetőséget a hallgatók gyakorlati pedagógiai tapasztalatainak megbeszélésére, a tapasztalatok összevetésére. Segítse elő az elméleti ismeretek és gyakorlati tapasztalatok összefüggéseinek, egymásra épülésének megláttatását, kognitív feldolgozását, értelmezését. **TANANYAG:** Pedagógiai képességfejlesztés: megfigyelőképesség, elemző képesség, kommunikáció, együttműködés, konfliktuskezelés, mediáció. A bölcsődei gyakorlatok tapasztalatainak feldolgozása, nevelési helyzetek elemzése-értelmezése. Nevelési helyzetek eljátszása dramatikus módszerek alkalmazásával. A gyermekekkel, szülőkkel, kollégákkal kapcsolatos élmények, észrevételek, a gyakorlati pedagógiai munka során felmerülő nehézségeik, örömeik. **KÖVETELMÉNYEK:** A hallgató legyen képes hitelesen és következetesen kommunikálni, megfigyelni és értelmezni a metakommunikációs jelzéseket. Legyen képes saját kommunikációjának és viselkedésének kontrollálására, konfliktusok megoldására. Legyen képe saját konfliktuskezelő módszereiről, stressz tűrő képességéről, együttműködési képességéről

A tantárgy neve	Kredit	Félévi óraszám	Zárási forma	Státus	Ajánlott félév	Előfeltétel
CBL06A25 Pedagógiai pszichológia	3	8	gyj	K	III.	CBL06A22!

CÉL: Ismertesse meg a hallgatókkal a gyermek fejlődését befolyásoló külső tényezőket, készítsen fel a kisgyermeknevelés pszichológiai összetevőinek, sajátosságainak, jelenségeinek megértésére, alakítson ki pedagógiai tájékozottságot a csecsemő-és kisgyermekkorban megnyilvánuló pszichés problémák felismeréséről. **TANANYAG:** A család és az intézményes nevelés. A szocializációs elméletek. Emocionális önszabályozás és az emocionális kompetencia fejlődése. A bölcsődei nevelés és gondozás pszichológiai sajátosságai. A bölcsőde és a csecsemőotthon hatása a fejlődésre. A csecsemő-és kisgyermek csoportban nevelésének kérdései. A csecsemő-és kisgyermeknevelő, mint a gyermekcsoport vezetője; nevelési stílusok; a jutalmazás és a büntetés. A csecsemő-és kisgyermek megismerésének pedagógiai- és pszichológiai módszerei. A csecsemő- és kisgyermek nevelő szerep azonossága és különbsége az anyai szereppel. **KÖVETELMÉNY:** A hallgatók rendelkezzenek pontos pedagógiai pszichológiai ismeretekkel, ismerjék az intézményes nevelés társas fejlődésre gyakorolt hatását, segítsék és támogassák a gyermekek társas beilleszkedését, ismerjék és alkalmazzák a gyermek pszichés fejlődését segítő nevelői eljárásokat csoporthelyzetben.

A tantárgy neve	Kredit	Félévi óraszám	Zárási forma	Státus	Ajánlott félév	Előfeltételek
CBL06A26 Mentálhigiéné (életvezetési ismeretek)	2	8	gyj	K	IV.	-

CÉL: Ismertesse meg a hallgatókkal a mentálhigiéné alapvető fogalmait, nyújtson betekintést a mentálhigiéné megközelítésmódjaiba, módszereibe, keltse fel az önismeret és az önnevelés igényét, segítse a pályaszocializációt és a hallgatók gyakorlati munkáját, segítse a hallgatóknak megőrizni lelki egészségüket és elkerülni a kiégést. **TANANYAG:** A mentálhigiéné, a mentális egészség, a lelki egészségvédelem fogalma. A mentálhigiéné megközelítésmódjai, módszerei, szemlélete és konkrét tevékenységterületei. Az úgynevezett „setting” megközelítésmód gyakorlati szempontjai. A szülők mentálhigiénés segítése, a szülőkkel való kommunikáció. A kiégés szindróma, a lelki egészség-promóció önreflektív tartalmai. **KÖVETELMÉNY:** A hallgatók értsék a mentális egészség megőrzésének jelentőségét szakmai és magánéletük területein egyaránt, rendelkezzenek megfelelő önismerettel, önreflexióval, legyenek képesek szakszerű erőfeszítéseket tenni saját- és környezetük lelki egészségének megőrzésére, fejlesztésére, a pszichikus ártalmak megelőzésére.

A tantárgy neve	Kredit	Félévi óraszám	Zárási forma	Státus	Ajánlott félév	Előfeltételek
CBL06A27 Segítő kapcsolat és tanácsadás módszertana I. (kommunikációs alapok)	3	10Δ	m	K	IV.	-

CÉL: Mutassa be a kommunikáció alapfogalmait, a kommunikációs folyamat törvényszerűségeit, a kommunikációs folyamatot befolyásoló tényezőket. Ismertesse a családok megismerésének és segítségének alapvető formáit, a segítő intézményrendszer szerepét, működését. Segítse elő a hallgatók pedagógiai szemléletének formálását, felkészítésüket a szülőkkel való közös munkára. **TANANYAG:** A kommunikáció elméleti alapjai. A kommunikációs folyamat alakulását befolyásoló tényezők: szociális, kulturális, egyéni sajátosságok – én-állapotok és játszmák. Hitelesség és empátia. Szülői funkciók, szülői jogok, a családi rejtett tanterv. Anamnézis, családlátogatás, környezettanulmány, interjú készítése és felhasználása. A szülői bevonás. A csecsemő- és kisgyermek nevelő munkáját segítő háttérintézmények szerepe, szakvélemények értékelése, felhasználásuk, a szakmai kompetencia határai. Speciális nevelési szükségletű gyermekek, a szülők és a család, és a kisgyermekgondozó

intézményekbe való átmenet kérdései. **KÖVETELMÉNY:** A hallgatók rendelkezzenek pontos ismeretekkel a kommunikációs folyamat működésének szabályairól, ismerjék a segítő intézményrendszer elemeit, a szakmai együttműködés etikai szabályait, a bölcsődei, kisgyermekgondozó intézményi pedagógus kompetenciahatárait, a családi háttér megismerésének módszereit, a családdal való kapcsolattartás korszerű formáit.

A tantárgy neve	Kredit	Félévi óraszám	Zárási forma	Státus	Ajánlott félév	Előfeltétel
CBL06A28 A kisgyermeknevelés intézményei és pedagógiája	4	10	k	K	III.	CBL06A03!

CÉL: Bővítse a hallgató ismereteit a 0-4 éves gyermek fejlődését meghatározó belső és külső hatásrendszer bemutatásával, az intézményi struktúra megismertetésével. Nyújtson segítséget a korosztály nevelésének tartalmához, tegye világossá a család és intézmény kapcsolatait, és a társintézményekkel való együttműködés lehetőségeit, szükségességét. **TANANYAG:** A kisgyermek elsődleges szocializációjának ismerete, az önállósulás mutatói és szakaszai. A szülői ház és az intézmény együttnevelésének lehetséges útjai. Az intézményfejlesztés történetisége, fenntartása. A szociális segítség módjai, intézményi háttére. A másodlagos szocializáció tartalma, életkori periodikája. A szokásrendszer és a napirend fontossága, a gondozási feladatok ellátása. A kisgyermek magatartásának és érzelmi életének stabilizálása, az egyéni fejlesztés és a játék kapcsolata. A mozgás és a beszéd, valamint a művészetek hatása a gyermeki személyiség fejlesztésére. **KÖVETELMÉNY:** Ismerjék meg a hallgatók a csecsemő és kisgyermekkor legfontosabb fejlődési állomásait, testi és pszichés sajátosságait. Legyenek képesek a gyermek aktuális fejlesztését elvégezni, a családi nevelést kiegészíteni. Váljanak alkalmassá a gyermek egyéni fejlesztési igényeit felismerni és életkori igényekhez illeszkedően ellátni.

A tantárgy neve	Kredit	Félévi óraszám	Zárási forma	Státus	Ajánlott félév	Előfeltétel
CBL06A29 Gyógypedagógiai alapismeretek és differenciálás	4	10	gyj	K	IV.	CBL06A22!

CÉL: A bölcsődei inkluzív nevelés szemléletének megalapozása, az egyes gyermekek egyéni sajátosságaihoz alkalmazkodó gondozó-nevelő-fejlesztő munka megismertetése, amely az adott fejlődési és tevékenységi szint bázisára épít. A gyermekközpontú személyiségre orientált, főleg a megismerésre alapozott nevelés hatékonyságának felismertetése. A sajátos nevelési igényű gyermekek gyökértüneteinek, a korai intervenció, az irányított fejlesztés gyakorlatának megismertetése. **TANANYAG:** Történeti áttekintés a szegregált neveléstől az inkluzív bölcsődei nevelésig, a korai fejlesztéstől a korai intervenció felfogásig, hazai gyakorlatok. A korai intervenció célja, folyamata, törekvések a korai intervenció körének kiterjesztésére. Sajátos nevelési igényű gyermekek fogadásának szabályozói, feltételei. A szakértői és rehabilitációs bizottságok feladata, a szakértői vélemény, fejlesztő diagnózis tartalma. A fogyatékból fakadó eltérő fejlődési ütem. Sérüléstípusok, csecsemő-és kisgyermekkor jellemzői, bölcsődei gondozásuk, nevelésük differenciált tervezése, a fejlesztés hangsúlyozott elemei. A csecsemő, kisgyermeknevelő - gyógypedagógus és a kisgyermeknevelő – szülők együttműködése. A csecsemő és kisgyermeknevelő szerepváltozása az integráció feladatának eredményes megvalósításához. A differenciálás fogalma. A csecsemő, kisgyermeknevelő korai fejlesztést támogató munkája: adaptív gondozás, nevelés, differenciált fejlesztés, nevelés. Gyógypedagógiai szolgáltatások a bölcsődében. A fogyatékos gyermekek és szüleik jogai. **KÖVETELMÉNY:** Legyenek tájékozottak az inkluzív nevelés tartalmáról, az ezzel kapcsolatos szerepváltozásokról. Legyenek ismereteik a fogyatékos csecsemők és kisgyermek korai gyógypedagógiai intervencióját végzők kompetenciájáról. Ismerjék a fogyatékból fakadó típusait, fogadják

el a fogyatékos gyermekeket. Ismerjék fel az eltérő fejlődést. Fogadják el és tudjanak együttműködni a gyógypedagógussal, más segítő szakemberrel. Ismerjék meg a csecsemő és kisgyermeknevelő adaptív gondozási, nevelési, fejlesztési feladatait, a differenciálás lehetséges módjait.

A tantárgy neve	Kredit	Félévi óraszám	Zárási forma	Státusz	Ajánlott félév	Előfeltétel
CBL06A30 Segítő kapcsolat és tanácsadás módszertana II. (nevelési tanácsadás)	3	10Δ	m	K	V.	-

CÉL: Ismertesse a tanácsadás alapfogalmait, feltételeit, elméleti alapjait, az alapvető tanácsadási modelleket, formákat, a segítő intézményrendszereket. Nyújtson lehetőséget a segítő beszélgetés elméletének és gyakorlatának megismeréséhez, segítse elő a hallgatók szociális érzékenységének és kompetenciájának növelését. **TANANYAG:** A tanácsadás fogalma, lehetőségei, problémái, a konzulens személye. A segítségnyújtás szükségességét meghatározó egyéni és társas feltételek. Tanácsadási modellek, a tanácsadás folyamata, etikai feltételei. A tanácsadás szinterei. Az egyéni konzultáció elmélete és gyakorlata, csoportos tanácsadás. **KÖVETELMÉNY:** A hallgatók ismerjék a család mint támogatórendszer és mint problémaforrás jellemzőit, ismerjék fel a szakmai kompetenciák határait, a segítő intézményekkel való hatékony együttműködés lehetőségeit, ismerjék a segítő beszélgetés jellemzőit, legyenek képesek a segítő intézményrendszer szakvéleményeinek értelmezésére, a család, a szülők és az intézmények közötti együttműködés elősegítésére.

INFORMATIKA

A tantárgy neve	Kredit	Félévi óraszám	Zárási forma	Státusz	Ajánlott félév	Előfeltétel
CBL03A01 Informatika	3	8Δ	k	K	I.	-

CÉL: Az IKT hatékony alkalmazásának elsajátítása a pedagógiai munka során és annak kapcsán felmerülő feladatok megoldásában, az ehhez szükséges kompetenciák kialakítása, megerősítése. **TANANYAG:** Az informatikai alapfogalmak és ezek összefüggéseinek rendszerezése. Alkalmazói programok megismerése, a pedagógiai munka során felmerülő feladatok megoldásához szükséges felhasználói programok alapjainak elsajátítása, ezeken keresztül a felhasználói szemlélet megerősítése: fájlkezelés, a számítógépi grafika, számítógépes szöveg- és kiadványszerkesztés, alapvető műveletek multimédia elemekkel, multimédiás prezentáció készítése. Az internet szolgáltatásai, az infokommunikáció alapjai. Web 2-es alkalmazások a pedagógia munkában. **KÖVETELMÉNYEK:** Olyan informatikai és technikai kompetenciákkal bírjon a hallgató, melyek lehetővé teszik az IKT pedagógiai munkában való hatékony és kreatív alkalmazását. Rendelkezzen alapvető számítógép kezelési ismeretekkel, tudja készségszinten kezelni a grafikus felhasználói felületeket és az ezekre épülő alkalmazói rendszereket. Legyen tájékozott az informatikai alapfogalmak és összefüggések rendszerében, valamint az informatika fejlődésének és legújabb tendenciáinak területén.

EGÉSZSÉGTUDOMÁNY

A tantárgy neve	Kredit	Félévi óraszám	Zárási forma	Státus	Ajánlott félév	Előfeltétel
CBL10A01 ☒ Funkcionális anatómia	3	8	k	K	I.	-

CÉL: A hallgatók ismerjék az egészséges gyermek és felnőtt szervezetének felépítését és működését, és az egészséges 0-3 éves gyermek pszichoszomatikus fejlődését, életkori jellemzőit és az életkori jellemzőket befolyásoló környezeti tényezőket. Ismerjék a struktúra és a funkció összefüggéseit. Rendelkeznek a sajátos nevelési igényű gyermekek együttnevelési feladatainak ismereteivel.

TANANYAG: A szervrendszerek sejtteni és szövettani alapismeretei. Az ember mozgásrendszere, a csont- és az izomrendszer. A keringés szervrendszere. Az immunrendszer. A légzőrendszer. A kiválasztás szervrendszere. Az emésztés szervrendszere, a legfontosabb tápanyagaink. A szaporodás szervei, a születésszabályozás. A méhen belüli fejlődés jellemzői. Az idegrendszer és az érzékszervek. A legfontosabb hormonok és hatásuk. A 0-3 éves gyermek szervezetének jellemzői.

KÖVETELMÉNYEK: szóbeli kollokvium, a szorgalmi időszakban írt sikeres zárthelyi dolgozat.

A tantárgy neve	Kredit	Félévi óraszám	Zárási forma	Státus	Ajánlott félév	Előfeltétel
CBL10A02 ☒ Az egészséges csecsemő és kisgyermek fejlődése és gondozása	3	8	k	K	I.	-

CÉL: Megalapozott ismereteket nyújtani az egészséges csecsemő és a kisgyermek testi, értelmi és érzelmi fejlődéséről, és az egészséges újszülött, csecsemő és kisgyermek gondozásáról. Azon meggyőződés kialakítása, hogy a csecsemő és kisgyermek fejlődésében a szomatikus és pszichés fejlődés, a gyermek nevelése és gondozása egymástól elválaszthatatlan egységet képez.

TANANYAG: A csecsemő és kisgyermek testi fejlődése. A fejlődést befolyásoló tényezők. Az anyagyerek (gondozó-gyerek) kapcsolat jelentősége. Az érzelmek fejlődése. Az egészséges csecsemő önálló indíttatású mozgásának fejlődése. Játéktevékenység fejlődése, beszédértés, hangadás, beszéd fejlődése.

KÖVETELMÉNY: a kollokviumra bocsátás feltétele egy sikeres zárthelyi dolgozat megírása.

A tantárgy neve	Kredit	Félévi óraszám	Zárási forma	Státus	Ajánlott félév	Előfeltétel
CBL10A08 Az egészséges csecsemő és kisgyermek fejlődése és gondozása - gyakorlat	4	16 Δ	gyj	K	I.	-

CÉL: Megalapozott ismereteket nyújtani az egészséges csecsemő és a kisgyermek testi, értelmi és érzelmi fejlődéséről, és az egészséges újszülött, csecsemő és kisgyermek gondozásáról. Azon meggyőződés kialakítása, hogy a csecsemő és kisgyermek fejlődésében a szomatikus és pszichés fejlődés, a gyermek nevelése és gondozása egymástól elválaszthatatlan egységet képez.

TANANYAG: A csecsemő és kisgyermek testi fejlődése. A csecsemő és kisgyermek gondozása. A nevelés és a gondozás egysége. Az étkezés, mint az anya-gyerek kapcsolat egyik legfontosabb színtere, az étkezés szerepe a szociális kompetencia élményének kialakulása szempontjából. Fürdetés, pelenkázás, öltöztetés. Alvás. Levegőztetés. A csecsemő és kisgyermek öltözeke. A szobatisztaság kialakulása. A csecsemő és kisgyermek életmódja. Alapismeretek a megbetegedett csecsemő és kisgyermek ellátásáról. Segédkezés orvosi vizsgálatoknál.

KÖVETELMÉNY: A gyakorlatokon aktív részvétel és sikeres zárthelyi dolgozat megírása.

A tantárgy neve	Kredit	Félévi óraszám	Zárási forma	Státus	Ajánlott félév	Előfeltétel
CBL10A09 ☒ Gyermekegyógyászat és alkalmazott gyógyszerteran. Fertőző betegségek	3	8	k	K	II.	CBL10A02

GYERMEKEGYÓGYÁSZAT ÉS ALKALMAZOTT GYÓGYSZERTAN

CÉL: olyan szakemberek képzése, akik ismerik a csecsemő- és gyermekkori betegségek okait, a megelőzés lehetőségeit, az egyes szervek, szervrendszerek megbetegedéseinek tüneteit, a betegségek lefolyását, kezelését; rendelkeznek általános ismeretekkel és szerezzenek tapasztalatokat a gyógykezelés és ápolás alapelveiről, különös tekintettel a megfigyelésre és az alapvető kezelési és ápolási feladatokra. **TANANYAG:** Az újszülöttek és koraszülöttek betegségei. Csecsemőkori elváltozások, betegségek (a szervrendszerek betegségei, ok, tünet, gyógyszeres terápia, kezelés, ápolás). Az emésztőrendszer, a légzőrendszer, a szív- és keringési rendszer, a vérképző rendszer, az immunrendszer, a vizeletkiválasztó és elvezető rendszer, az idegrendszer betegségei. A mentális fejlődés zavarai. A bőr elváltozásai. A csont-, izom- és kötőszöveti betegségek. A belső elválasztású mirigyek betegségei. Érzékszervei elváltozások. A „bántalmazott gyermek” szindróma: megvert, megkínzott, meggyötört, megrázott gyermek fogalma; a bántalmazás tünetei, okai; a bántalmazott gyermek ellátása, gondozása; veszélyeztetett, károsodott gyermek. **KÖVETELMÉNY:** szóbeli kollokvium, a szorgalmi időszakban írt sikeres zárthelyi dolgozat.

FERTŐZŐ BETEGSÉGEK

CÉL: hogy a hallgatók sajátítsák el a fertőző betegségek okait, tüneteit, szövődményeit, valamint a kapcsolódó diagnosztikus és kezelési eljárásokat. Ismerjék meg a fertőző betegségek elleni védekezés lehetőségeit, a megelőzés módját. Tudják alkalmazni a higiénés előírásokat és a speciális ápolási feladatokat. **TANANYAG:** Általános fertőzéstan fogalmak A fertőző betegségek általános diagnosztikája. A higiénés rendszabályok, hatósági és járványügyi teendők. Megelőzés, védőoltások. A fertőző betegségek kezelési elvei. Részletes infectológia. Bakteriális fertőzések. Mycoplasma okozta betegségek. Virális fertőzések. Rickettsia okozta fertőzések. Gombás betegségek Protozoon okozta betegségek. Vektorális betegségek. Újszülöttkori fertőzések, sepsis. Krónikus fertőző betegségek. **KÖVETELMÉNY:** szóbeli kollokvium, a szorgalmi időszakban írt sikeres zárthelyi dolgozat.

A tantárgy neve	Kredit	Félévi óraszám	Zárási forma	Státus	Ajánlott félév	Előfeltétel
CBL10A05 Gyermekegészségügy	3	4+8Δ	gyj	K	II.	CBL10A02 CBL10A08

CÉL: olyan szakemberek képzése, akik képesek elsajátítani a csecsemő és kisgyermek ápolásának elméleti és gyakorlati ismereteit és szakszerű megfigyelési szempontjait; tudják tájékoztatni és segíteni a szülőt/gondviselőt az alapápolás és gondozás feladataiban, és képesek őket bevonni a prevenció tevékenységbe. **TANANYAG:** Az ápolás célja, fogalma, ápolási folyamatok. A megbetegedett csecsemő/gyermek megfigyelése. A lázas csecsemő/gyermek ápolása. A hasmenéses csecsemő/gyermek ápolása. A hányós csecsemő/gyermek ápolása. A légúti betegségben szenvedők ápolása. Az emésztési és felszívódási zavarban szenvedő kisgyermek ápolása. Húgyúti és vesebetegségben szenvedő csecsemők/gyermek ápolása. A szívbeteg csecsemők/gyermek ápolása, gondozása. Az orr-fül-gégészeti betegségben szenvedő csecsemők/gyermek ápolása. A görcsölő és eszméletlen csecsemő/gyermek ápolása. A diabetes mellitusban szenvedők ápolása. Az atópiás betegségben szenvedők ápolása. A fogyatékos gyermekek ápolása. A „bántalmazott gyermek” ápolása, gondozása. A fertőző betegségben szenvedők ápolása. **KÖVETELMÉNY:** aktív részvétel a gyakorlatokon, sikeres zárthelyi dolgozat megírása.

A tantárgy neve	Kredit	Félévi óraszám	Zárási forma	Státus	Ajánlott félév	Előfeltétel
CBL10A06 Táplálkozástan	3	8	gyj	K	III.	CBL10A05

CÉL: Megismertetni a hallgatókkal a csecsemő és kisgyermek táplálás, ételmezés fiziológiai alapjait, a korszerű, minőségi táplálás követelményeit, az egyes élelmi anyagok és ételek táplálkozás-élettani értékeit, a legfontosabb élelmi anyagok, élelmiszerek tápanyagtartalmát. **TANANYAG:** Táplálkozás-élettani alapfogalmak, a tápanyagok fajtái és jelentősége a gyermekétkeztetésben. A tápanyagszükséglet és tolerancia. Az anyagcsere, emésztés és felszívódás. Élelmi anyagok, élelmiszerek. Az egyes élelmiszerek csoportosítása. Egyes élelmiszerek összetétele, jelentősége és felhasználása. A korszerű csecsemő és kisgyermektáplálás alapjai. Gyermekközösségekben alkalmazható diéták és vegetáriánus étkezés. Ételmezéstechnika és higiéné, az élelmiszerek tartósítása, feldolgozása. Étrendtervezés, ételsorok és csoportok. Tejkonyha, tápszerek és alkalmazásuk. HACCP. Táplálkozási problémák. Az étkezés közösségi problémái, diétát igénylő betegségek, gyógyételmezés. Étlapkészítés. Anyagkiszabás készítése. Ételmezés ellenőrzése. Példamegoldások. Az ételmezéssel kapcsolatos dokumentáció. **KÖVETELMÉNY:** a szorgalmi időszakban írott sikeres zárthelyi dolgozat.

A tantárgy neve	Kredit	Félévi óraszám	Zárási forma	Státus	Ajánlott félév	Előfeltétel
CBL10A07 Egészséges életmódra nevelés Járványtan Elsősegélynyújtás	3	12	gyj	K	IV.	CBL10A05

EGÉSZSÉGES ÉLETMÓDRA NEVELÉS

CÉL: olyan hallgatók képzése, akik ismerik az egészséges életmódra nevelés feladatait, területeit, eszközeit, a 0-3 éves gyermekek tudatos, következetes, folyamatos gondozásának teendőit; a korszerű táplálkozás, illetve a gyermek korszerű táplálásának alapelveit; és biztosítani tudják a gyermekek egészséges mozgásfejlődését. Ismerik a mozgás szerepét az egészséges életmódban; a családdal való helyes, hatékony együttműködés követelményeit és lehetőségeit. **TANANYAG:** Az egészséges életmód fogalma, tartalma. Az egészségsnevelés célja, feladatai, területei. A testi egészség (táplálkozás, mozgás, személyi higiéné). A lelki egészség. A szociális egészség. A környezet hatása az emberi szervezetre. A környezet egészségtan célja, feladata, területei. Az egészség megőrzés, betegség megelőzés, betegségek felismerése. Település-egészségtani és munka-egészségtani alapismeretek. **KÖVETELMÉNY:** aktív részvétel a gyakorlatokon, sikeres zárthelyi dolgozat megírása.

JÁRVÁNYTAN

CÉL: hogy a hallgatók megismerjék a járványtan alapszabályait, a gyakoribb járványos betegségek kórokozóit, hogy megismerjék és alkalmazzák a megelőzés és elkövetés teendőit, a fertőtlenítés szabályait, valamint az alapvető immunológiai fogalmakat. **TANANYAG:** A mikrobiológia tárgya, alapvető feladatai, az orvosi mikrobiológia rövid története, a kórokozók rendszere. Bakteriológia, virológia, mycológia, parazitológia. A fertőzés fogalma, sorsát befolyásoló tényezők. Fertőző betegség, járvány. Statisztikai alapok. Általános immunitástan. Az immunológiai alapfogalmak, az immunitás fogalma, formái. Szerológiai reakciók Járványtani alapismeretek, a járványtan tárgya, jelentősége, felosztása. A fertőző betegségek előfordulása, területi eloszlása lefolyásának szakaszai. A járványfolyamat mozgatóerői. Járványügyi teendők fertőző betegségek előfordulásakor. A bölcsődei ellátás specifikus kockázata. A megelőzés eszköztára. Jogi háttér, érvényben lévő rendeletek. **KÖVETELMÉNY:** aktív részvétel a gyakorlatokon, sikeres zárthelyi dolgozat megírása.

ELSŐSEGÉLYNYÚJTÁS

CÉL: Olyan szakemberek képzése, akik képesek a balesetet szenvedett vagy hirtelen rosszul levő csecsemő és kisgyermek, illetve felnőtt elsődleges ellátásának szakszerű elvégzésére. **TANANYAG:** Az elsősegélynyújtás célja, feladatai, általános szabályai. Tájékozódás a baleset vagy

egészségkárosodás színhelyén; súlyossági sorrend megállapítása, mentőhívás. Életjelenségek vizsgálata, a klinikai és a biológiai halál fogalma, légutak szabaddá tétele, az újraélesztés elmélete és gyakorlata. Heveny rosszullétek: az eszméletlenség felismerése és teendők eszméletlenség esetén, csecsemő és kisgyermekkorú lázas állapotok. Belgyógyászati balesetek: idegen test felismerése a légutakban, hallójáratban, szemben, nyelőcsőben, elsődleges ellátásuk; elektromos áramütés észlelése, ellátása; vízbe fúlt kisgyermek ellátása. Sérülések: a sebek formái, a sebzés következményei, elsődleges sebellátás; a sebellátás eszközei, kötözések fajtái; vérzések formái, vérzéscsillapítás; a törés, rándulás jellemzői, elsődleges rögzítése. Mérgezések típusai, következményeinek felismerése. A sokk következményeinek felismerése, súlyosabb károsodás kivédése. Hőhatáson alapuló elváltozások: égés, fagyás, túlmelegedés, lehűlés hatása az emberi szervezetre, az elsődleges ellátás legfontosabb teendői. **KÖVETELMÉNY:** aktív részvétel a gyakorlatokon, sikeres gyakorlati vizsga.

TÁRSADALOMTUDOMÁNY

A tantárgy neve	Kredit	Félévi óraszám	Zárási forma	Státus	Ajánlott félév	Előfeltételek
CBL08A07 A szociálpolitika alapjai	3	8	k	K	I.	-

CÉL: közvetíteni azokat a fogalmakat és szakmai összefüggéseket, amelyek a szociálpolitikát mint önálló diszciplínát és a társadalmi integráció megteremtésére irányuló politikai gyakorlatot érthetővé teszik. A szakterületet meghatározó legfontosabb jogszabályok birtokában, képessé tenni a hallgatókat szociálpolitikai területeken a döntéshozatalra, állásfoglalásra. **TANANYAG:** szociálpolitikai alapozás; a szociálpolitikát meghatározó tényezők és kapcsolatok, a társadalompolitika, jóléti politika, szegénységpolitika, szociális szükségletek, és kielégítésük módjai, szociális problémák, a szociálpolitika szereplői, szociális közigazgatás. A problematikus társadalmi jelenségek és a hozzájuk kapcsolódó szociális ellátások: szegénység, gyermekszegénység, munkanélküliség, foglalkoztatás, hajléktalanság, lakhatás, az öregedéskorúak fákadó ellátások, a társadalmi integrációt segítő intézkedések és intézmények különös tekintettel a gyermekek védelmére. **KÖVETELMÉNY:** A kollokviumon az előadások és az előírt forrásművek anyagának ismeretéből kell számot adni. A kollokvium előfeltétele esettanulmányok készítése és leadása a szorgalmi időszak utolsó napjaig

A tantárgy neve	Kredit	Félévi óraszám	Zárási forma	Státus	Ajánlott félév	Előfeltételek
CBL08A08 Bevezetés a szociológiába, családszociológia	5	10	k	K	II.	-

CÉL: A tantárgy célja, hogy a hallgatókat képessé tegye a társadalom és különböző, jelenlegi és leendő mikrokörnyezeteik alaposabb, elmélyültebb és pontosabb megértésére, különös tekintettel az intim kapcsolatok világára. Lehetőséget ad speciális témák kidolgozásához, alapot biztosít a lokálisan érzékelhető problémák megoldásához. További cél, hogy a tantárgy keretén belül a hallgatók fogalmat alkossanak a szociológia tudományáról, valamint a családszociológia központi kérdéseiről, a családtípusokról és az eltérő családmodellekről. **TANANYAG:** A szociológia tárgya, szemlélete és gyakorlati jelentősége. A szociológia főbb történeti korszakai, szakaszai, módszertana, alapfogalmai, definíciói. A szakszerű tudományos empirikus vizsgálati módszerekről. A szociológia szakterületei. Életmód, normák, értékek, és változásai. A család mint intézmény szerepe a társadalomban. A családfejlődés története, családtípusok, családtipológiák. Diszfunkcionális családok. Kisebbségi családmodellek. A genderszociológia alapjai, LMBTQ családok. Szocializáció és iskolai végzettség összefüggései. A társadalmi struktúra történeti változásai Magyarországon. A társadalmi mobilitás történeti változásai. A demográfiai struktúra változásai és a generációk együttélésének értelmezései.

Szegénység és depriváció. A kultúra szociológiája. **KÖVETELMÉNY:** A szociológia alapfogalmainak és gyakorlati jelentőségeinek ismerete. Szociológiai problémák önálló megértése, forráskritikus szemlélet. A társadalmi változások a családok mindennapi életére gyakorolt hatásainak ismerete. A kisebbségi csoportok (különös tekintettel az etnikai és szexuális kisebbségekre) iránti társadalmi érzékenység.

A tantárgy neve	Kredit	Félévi óraszám	Zárási forma	Státus	Ajánlott félév	Előfeltétel
CBL08A03 Etika	2	8Δ	gyj	K	II.	-

CÉL: felkészülés a gyermekek gondozását, nevelését vállaló felnőttek tudatos erkölcsi felelősségvállalására, a társadalmi szolidaritás, valamint a környezetért való felelősség képviselésére. **TANANYAG:** Az ismeretek bővítéséhez kapcsolódó kompetenciák fejlesztése: az emberi méltóságot tiszteletben tartó, megértő, humánus magatartás teoretikus megalapozása. Tájékozódás az erkölcsi szabályok, normák és értékek, a kortárs hazai értékrendek, értékhierarchiák elemzése, valamint a jogelvek és az erkölcsi értékek viszonyának elemzése körében. Az ismeretek alkalmazásához kapcsolódó kompetenciák fejlesztése: konkrét élethelyzetek erkölcsi elemzésének gyakorlása a gondozás, a nevelés jellemző szituációiban (pl. a gyermek mentális és fizikai bántalmazásának jelei esetén követendő erkölcsi elvek alkalmazása), valamint a nevelői-gondozói munka felelősségének társadalmi megítélése körében. **KÖVETELMÉNY:** A hallgató legyen tudatában a rá bízott gyermekek gondozásával, nevelésével kapcsolatos erkölcsi felelősségnek, valamint ismerje a családdal való kapcsolattartás normáit, legyen képes az erkölcsi értékrendek különbségeiből eredő konfliktushelyzetek empatikus kezelésére. A gyakorlati jegyet a szemináriumi feladat teljesítése határozza meg.

A tantárgy neve	Kredit	Félévi óraszám	Zárási forma	Státus	Ajánlott félév	Előfeltétel
CBL08A09 Család- és gyermekvédelem	4	8	k	K	III.	-

CÉL: Gyerek- és személyközpontú, szociális érzékenységgel bíró és segítő-fejlesztő attitűd alakítása. A gyermek- és családvédelmi intézményhálózat és jogi háttere megismertetése. Felkészítés a gyermekvédelmi problémák felismerésére, kezelésére, a gyermekvédelemben részt vevő segítő intézmények kompetenciáinak, működésének, a gyermek- és családvédelemben használt módszerek megismertetése. **TANANYAG:** A gyermek- és családvédelem alapfogalmai. A gyermek- és családvédelem jogi szabályozása. A gyermekvédelmi jelzőrendszer és a családi nevelést segítő intézmények. A gyermekvédelem helye, helyzete a bölcsődei életben: a gyermekvédelmi felelős lehetőségei, feladatköre. A bölcsődei csecsemő- és kisgyermek nevelő külső és belső kapcsolatrendszere a gyermek- és családvédelmi munka érdekében. A család szociokulturális helyzetéből adódó problémák. A családi problémák hatása a gyermekekre: válás, egyszülős családok. A családon belüli erőszak. A gyermekbántalmazás tünetei, kezelése. A családi konfliktusok megelőzésének, feloldásának lehetőségei – a mediáció. A segítő kapcsolat tipikus játszmái. **KÖVETELMÉNY:** Lássák át a gyermekvédelem jogi hátterét, legyenek tisztában az adatvédelem és a titoktartás jelentőségével. Ismerjék és használják azokat a forrásokat és szervezeteket, melyek szakmai, csecsemő- és kisgyermek nevelő, fejlesztői munkájukat segítik. Ismerjék a gyermek- és ifjúságvédelem intézményrendszerének jelenét. Legyenek képesek a konfliktushelyzetek és problémák feltárása és megoldása érdekében szakmai segítség kérni. Ismerjék a kollegiális együttműködés etikai normáit.

A tantárgy neve	Kredit	Félévi óraszám	Zárási forma	Státusz	Ajánlott félév	Előfeltétel
CBL08A010 Jogi és igazgatási alapismeretek (gyermek- és családjog, a gyermekintézmények jogi és igazgatási ismeretei)	3	8	k	K	IV.	-

CÉL: Felkészítés az alapvető állampolgári kompetenciákra: a demokrácia közegében való cselekvésre, a jogkövető magatartásra, a hivatás gyakorlatában jellemzően előforduló jogi–igazgatási feladatok kezelésére. **TANANYAG:** Az állam és a jog fogalomrendszere, az államszervezet felépítése, alkotmányos alapjai. Az emberi és polgári jogok, az Európai Unió polgárainak jogai, közös jogintézményei. A jogállamiság a jogrendszer. A jogalkalmazás és jogérvényesítés lehetőségei; az Alkotmánybíróság; az országgyűlési biztosok; az Állami Számvevőszék; bíróságok. Az állampolgári részvétel az államéletben és a politikai hatalom gyakorlásában. A kisebbségi jogok. A szociális és társadalombiztosítási ellátások jogi szabályozása, az egészségügyi ellátások szabályai, családjog, gyermeki jogok, szülői jogok és kötelességek. Az állam és az önkormányzatok viszonya, a helyi önkormányzatok feladatai, a közigazgatás szervezetei és intézményei, jogi szabályai. A közigazgatási eljárás adminisztrációja, alapeljárás, jogorvoslat. Az egyházak és a civil szervezetek jogi szabályozása. **KÖVETELMÉNY:** kollokviumon adjon számot a félévben tanultakról, s arról, hogy alkalmazni is tudja ismereteit.

A tantárgy neve	Kredit	Félévi óraszám	Zárási forma	Státusz	Ajánlott félév	Előfeltétel
CBL08A11 Magyarország a 20-21. században	4	10	k	K	V.	-

CÉL: hogy átfogó képet adjon hallgatóinknak hazánk (fővárosunk, régióink) 20. századi történetéről, annak érdekében, hogy a közelmúlt narratíváinak megbízható, tárgyyszerű ismeretével s az órák során fejlesztendő humánus történeti szemlélettel, a konstruktív problémamegoldás szándékával, a másság iránti tisztelettel, toleranciával közelítsenek napjaink problémáihoz. Fejlesztteni kívánjuk önálló forráskereső, –feldolgozó képességüket, segítve a nyomtatott és elektronikus források, jelek, szövegek adatsorok, diagramok megértését, önálló, kritikai értelmezését. **TARTALOM:** melyeket a szemeszter során áttekintünk: az emberi és polgári jogokra vonatkozó elképzelések alakulása Európában és Magyarországon; hazánk népességének alakulása, demográfiai sajátosságaink; gazdaságunk, társadalmunk, foglalkoztatási és jövedelmi viszonyaink, településszerkezetünk néhány sajátossága, hatásuk egészségi állapotunk, várható élettartamunk alakulására; a magyar társadalom iskolázási/iskolázottsági jellemzőinek, kulturális fogyasztásának trendjei; lakosságunk nemzetiségi, vallási összetételének változása, az állam és az egyházak viszonyának alakulása; nemzetiségeink jogi, kulturális, szociális helyzete; nemzeti sajátosságaink megőrzésének esélyei az uniós csatlakozás után, a “világfaluban”. **KÖVETELMÉNY:** az összevont kollokviumon a kurzus témaköreinek ismeretét kérjük számon.

MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM

A tantárgy neve	Kredit	Félévi óraszám	Zárási forma	Státus	Ajánlott félév	Előfeltétel
CBL04A06 Beszédművelés	2	8Δ	gyj	K	I.	-

CÉL: A helyes beszédejtés tudatosítása és gyakorlása. A nyelvi és kommunikációs képességek fejlesztésével kapcsolatos elméleti ismeretek és gyakorlati tevékenységek elsajátítása. A gyermeki beszédfejlődés szakaszaihoz kapcsolódó célzott fejlesztési eljárások tudatos alkalmazása. A verbális és a nem verbális kommunikáció csatornáinak megismerése. Az esztétikai élményt nyújtó szövegtolmácsolás módszereinek elsajátítása. **TANANYAG:** A beszélőszervek felépítése, működése és a helyes légzés mechanizmusa. A magyar hangrendszer: a magánhangzók és a mássalhangzók hibátlan képzése, a hangkapcsolatok helyes ejtése. A beszédészlelés és beszédmegértés fázisai. Szövegfonetikai és metakommunikációs eszközök. Az irányított beszédfejlesztés módszertana. A beszédhibák és a beszédritmus zavarai. **KÖVETELMÉNYEK:** A hallgató hangképzése és artikulációja legyen hibátlan, beszéljen mintaszerűen. A hallgató eredménnyel használja a célzott beszédfejlesztést, ismerje és alkalmazza az életkori sajátosságokon alapuló játékos fejlesztési területeket, pedagógiai munkájában alkalmazza a nem verbális jelzéseket és ezeket kapcsolja össze a beszédprodukciójával. A nem verbális jelzések használata és kapcsolata a beszédprodukcióval.

A tantárgy neve	Kredit	Félévi óraszám	Zárási forma	Státus	Ajánlott félév	Előfeltétel
CBL04A04 A beszédfejlődés segítése	2	8	gyj	K	II.	CBL04A06!

CÉL: A beszédművelési tanulmányokra építve speciális szakmai ismeretek nyújtása a nevelői munka során jelentkező beszédfejlesztési feladatokhoz. Megfelelő tapasztalat szerzése az adott korosztály verbális képességeinek tudatos alakításához. Kellő rutin megszerzése az adott korosztályra jellemző életkori beszédhibákkal kapcsolatos teendők ellátásában. **TANANYAG:** A beszédfejlődés folyamata, jellemzői; a beszédet megelőző közlésformák; a beszéd intenzív elsajátításának szakaszai; a beszéd megértésének folyamata és állomásai. Az egészséges beszédfejlődés segítése; mintaadás; megfelelő kommunikációs légkör megteremtése; beszédgátlás oldása; beszélőkedv kialakítása és fenntartása; a helyes légzéstechnika alapjainak kialakítása; a gyermekkel való igényes beszélgetési formák létrehozása; kommunikációs szokások kialakításának módszertana. A beszédhibás gyermek vizsgálatának általános szempontjai; az életkori pöszeség jellemzői és fajtái; a problémák felismerésének szükségessége; a segítség lehetőségei és módjai. A megkésett beszédfejlődés felosztása, tünetei, valamint pedagógia kezelésének néhány általános alapelve. A beszédészlelési és a beszédmegértési teljesítmény hiányának felismerése; a problémák lehetséges következményei a későbbi életszakaszokban; a segítség lehetséges módjai, különös tekintettel a mozgásfejlesztésre. **KÖVETELMÉNYEK:** A hallgatók legyenek képesek az anyanyelv elsajátítását befolyásolni, intenzíven előrelendíteni. Legyenek képesek a hallgatók az adott korosztály beszédképességének alakítására, fejlesztésére, kommunikációs szokásainak kialakítására. Fel kell készülniük a hallgatóknak az élettani pöszeség felismerésére és a korrekció játékos segítésére. Legyenek tájékozottak és érdeklődők az adott szakirodalomban.

A tantárgy neve	Kredit	Félévi óraszám	Zárási forma	Státus	Ajánlott félév	Előfeltétel
CBL04A07 Gyermekirodalom és módszertana	2	12	gyj	K	III.	-

CÉL: A képzésben résztvevő hallgató váljék képessé a gyermekek irodalmi- esztétikai kompetenciájának erősítésére. Legyen képes kiválasztani az életkornak megfelelő irodalmi anyagot. Ismerje meg azokat a pedagógiai módszereket, melyek segítségével a kisgyermek tevékenységre való késztetése megteremthető, fenntartható és fokozható. Ismerje fel a tervező munka szükségességét, ismerje meg ennek a folyamatnak az elveit és eljárásait. Ismerje meg az irodalmi nevelésnek más nevelési területekhez való kapcsolódásának tervezési lehetőségeit. Ismerje meg a különféle módszerkombinációk esztétikai érzékalakító hatékonyságát (bábozás-mozgás-zeneiség).

TANANYAG: Az irodalmazás élményszerűségét erősítő módszerek, módszerkombinációk. A differenciált munka lehetőségei az esztétikai érzékek területén. Az életkorra jellemző fejlődéslélektani ismeretek. Pedagógiai-didaktikai és lélektani ismeretek összefüggéseinek feltárása, majd mindezeknek az irodalmazással kapcsolatos relevanciája. A hallgatók élményszerű szövegmondó készségének fejlesztése különféle szituációs játékokkal. A rendelkezésre álló szakirodalomban az irodalmi-esztétikai érzék erősítésével kapcsolatosan fellelhető cikkek, tanulmányok értő feldolgozása, kritikája, bemutatása.

KÖVETELMÉNYEK: A hallgató legyen képes a mindennapi irodalmazás folyamatát megtervezni, a mindennapos munkafolyamatot éves terv szintjén kidolgozni. Legyen képes a megfelelő irodalmi anyag kiválasztására. Fejlődéslélektani és esztétikai ismeretei alapján legyen képes az egyéni esztétikai hajlamokat fenntartani, kibontakoztatni, azaz legyen képes differenciált nevelői munkára. A hallgató maga legyen képes mintaszerű beszédprodukcióra, esztétikai élményt nyújtó versmondásra, szövegmondásra.

VIZUÁLIS NEVELÉS

A tantárgy neve	Kredit	Félévi óraszám	Zárási forma	Státus	Ajánlott félév	Előfeltétel
CBL12A01 A vizuális nevelés és módszertana	2	8Δ	gyj.	K	II.	-

CÉL: A hallgatók esztétikai- érzelmi- és vizuális- módszertani kultúrájának formálása, fejlesztése. Olyan képességek, készségek kialakítása, melynek birtokában, képessé válnak a 0-3 éves korú gyermekek esztétikai nevelésére, érzékeinek vizuális nevelési módszerekkel történő fejlesztésére. Lehetőséget adni az elméleti és gyakorlati ismeretek tevékenységek során történő elsajátítására, csoportos és egyéni alkalmazására, gyakorlására.

TANANYAG: A vizuális nevelés alapjai: a rajzfejlődés, a festés, az ábrázolás, az alkotás pszichológiai vonatkozásai. A vizuális környezet és a kultúra összefüggései. A gyermekek vizuális fejlődése. A manualitás és a vizuális jelnyelv kezdetei. Módszerek és feltételek a vizuális tevékenységek megindulásának biztosítására. A vizuális kultúra és a környezet. Ismerkedés a vizuális művészet (képző-, ipar-, építőművészet) speciális témáival.

KÖVETELMÉNY: A hallgató legyen képes, a firkálni kezdő gyermek számára optimális körülményeket teremteni, és tevékenységét segíteni, a szabadban alkalmazható vizuális fejlesztési feladatokat megtervezni, pedagógiai programját tudatosan felépíteni. A kurzus a gyakorlati munkák teljesítésével és egy dolgozattal zárul.

A tantárgy neve	Kredit	Félévi óraszám	Zárási forma	Státusz	Ajánlott félév	Előfeltétel
CBL12A02 Bábjáték és módszertana	2	8Δ	gyj.	K	III.	-

CÉL: A bábjáték jellemzőit alapszinten ismerő és értő, a legismertebb bábtechnikákat alapszinten használni tudó, a bábozás személyiségfejlesztő lehetőségeivel tisztában lévő, a bábjáték komplexitását megértő, a társművészetekkel-társtárgyakkal kapcsolatot tartó, nevelő képzése. A hallgatók ismerjék meg a bábjáték lényegét, műfaji sajátosságait, lélektanát, pszichés hatását. **TANANYAG:** A báb, a bábozás lélektani jelentősége. A bábkészítés alapttechnikái. Bábkészítés, bábmozgatás. A bábjátékos színészi munkája: hang, beszéd, mozgás. Forgatókönyv. Tervezés: báb, díszlet, kiegészítők. Bábelőadás anyagának kivitelezése és értékelése A báb, a bábozás alkalmazásának módszerei a kisgyermeknevelés mindennapi feladataiban. **KÖVETELMÉNY:** A hallgató legyen képes, esztétikus, érdekes, figyelemfelkeltő bábokat készíteni különböző technikákkal, megvalósítani a kisgyermekekre vonatkozóan a holisztikus szemléletet: a fejlesztést, a nevelést. A kurzus a gyakorlati munkák teljesítésével zárul.

ÉNEK-ZENEI NEVELÉS

Tantárgy	Kredit	Félévi óraszám	Zárási forma	Státusz	Ajánlott félév	Előfeltételek
CBL02A01 Ének-zenei nevelés és módszertana I.	2	4Δ	gyj	K	I.	-

CÉL: a 0-3 éves gyermekek zenei neveléséhez szükséges ismeretek és készségek megalapozása, a bölcsődei dalanyaghoz kapcsolódóan. **TANANYAG:** kisterjedelmű gyermekdalok és pentaton népdalok éneklése és hangszerjátéka (transzponálva is). Kapcsolódó zenei ismeretek: ritmikai, dallami, hangsortani, formai, együtthangzási, hangszertechnikai (C szopránfurulya) alapismeretek és vonatkozó zenei olvasás-írási, furulyajáték-alapkészségek. A témák feldolgozása gyakorlati jellegű órákon történik. **KÖVETELMÉNYEK:** A *gyakorlati jegy* megszerzésének *feltétele:* az órákon való részvétel és a kijelölt anyag előírt követelményeknek megfelelő bemutatása.

Tantárgy	Kredit	Félévi óraszám	Zárási forma	Státusz	Ajánlott félév	Előfeltételek
CBL02A02 Ének-zenei nevelés és módszertana II.	2	4Δ	gyj	K	II.	CBL02A01

CÉL: a bölcsődei zenei nevelés módszertanának megismertetése, az önálló zenepedagógiai munka alapozása. **TANANYAG:** a módszertan elméleti és gyakorlati feldolgozása; a bölcsődei zenei tevékenységekhez szükséges képességek fejlesztése; a hallgatók a dalanyagra vonatkozó előző félévben megszerzett és újonnan feldolgozott ismereteinek rendszerezése. A feldolgozás előadásokon, videó-elemzésekkel és a gyakorlati jellegű órákon, valamint az otthoni önálló szakirodalom-feldolgozással történik. **KÖVETELMÉNYEK:** A *gyakorlati jegy* megszerzésének *feltétele:* az órákon való részvétel és a kijelölt anyag előírt követelményeknek megfelelő bemutatása.

Tantárgy	Kredit	Félévi óraszám	Zárási forma	Státus	Ajánlott félév	Előfeltételek
CBL02A03 Ének-zenei nevelés és módszertana III.	2	4Δ	k	K	II.	CBL02A02

CÉL: a hallgatók előző félévekben megszerzett ismereteinek, készségeinek és az önálló zenei ismeretszerzés képességének továbbfejlesztése a 0-3 éves korú gyerekek dalanyagához és módszertanához kapcsolódóan. **TANANYAG:** tehetséges gyermekek fejlesztése; képességfejlesztés – korai fejlesztés; ünnepek, és ének-zene, tánc; dalos-zenés játékok; a zenehallgatásba illeszkedő műzei szemelvények; kapcsolódó zenei ismeretek és bemutatásuk énekléssel és furulyán. A témák feldolgozása gyakorlati jellegű órákon és otthoni önálló munkával történik. **KÖVETELMÉNYEK:** A *kollokvium feltétele:* az órák és a szakirodalmak anyagának rendszerezett feldolgozása és a három félév során elsajátított ismeretek és képességek zenei bemutatása.

Tantárgy	Kredit	Félévi óraszám	Zárási forma	Státus	Ajánlott félév	Előfeltételek
CBL02A04 Zenei játékok az első életévekben	2	4Δ	gyj	KV	IV.	CBL02A03

CÉL: felkészítés a gyerekek életkorának megfelelő, zenéhez kötött mozgás irányítására; a spontán helyzetekben a zenei lehetőségek felismerése és kihasználása, tudatos és önálló vezetése; a zenei készségfejlesztés kisgyermekkorra vonatkozó játékainak megismertetése. **TANANYAG:** a mondókákhoz és játékdalokhoz kapcsolódó játékok mozgásanyaga; a tevékenységek vezetéséhez szükséges ismeretek; a zenei játékokkal történő személyiségformálás lehetőségei; a sajátos nevelési igényű és a hátrányos helyzetű gyermekek zenei nevelésének speciális anyagainak és hatékony módjainak, munkaformáinak használata; a differenciálás játékos-zenei lehetőségei. A témák feldolgozása gyakorlati jellegű órákon és otthoni önálló munkával történik. **KÖVETELMÉNYEK:** A *gyakorlati jegy* megszerzésének *feltétele:* az órákon való aktív részvétel, az elsajátított ismeretek és képességek zenei bemutatása.

AZ INTÉZMÉNYI GYAKORLATI KÉPZÉS PROGRAMJA

A tantárgy neve	Kredit	Félévi óraszám	Zárási forma	Státus	Ajánlott félév	Előfeltétel
CBL00A010 Nevelési gyakorlat I.	2	30	m	K	I.	-

CÉL: Tájékozódni a bölcsőde céljáról, feladatáról, jogszabályi és tárgyi feltételeiről. Tájékozódni a bölcsődei nevelőmunkát segítő alapellátásról, és a gyermekjóléti szakszolgálatról. A hallgatók előkészítése az önálló gyakorlati munkára.

TANANYAG: *Bölcsőde:* A bölcsőde helye és szerepe a gyermekvédelem rendszerében, működésének törvényi háttere célja, feladata, a bekerülés feltételei. A bölcsőde tárgyi feltételei, helyiségei, udvara. étkeztetési és higiénés berendezései. A csoportszobák berendezése, játékok. A bölcsőde személyi feltételei, gondozónők és a technikai dolgozók munkája.

Alapellátás: A család-orvosi alapellátás rendszere és működése. A házi gyermekorvosi ellátás preventív, gyógyító feladatai. Az egészséges és beteg csecsemő, gyermekek és szülők tájékoztatása. A védőnői munka családlátogatási, tanácsadási feladatai, a megelőző, felvilágosító munka, családgondozói tevékenység. A higiéné, a fertőtlenítés szabályai, módjai a bölcsődében.

Családsegítő és gyermekjóléti szolgálat: Az intézmény szakmai munkájának törvényi szabályozói, célja, feladata. A személyi feltételek. A veszélyeztetettség megszüntetése érdekében tett intézkedések. Konfliktuskezelés. Az esetek elosztásának szempontjai. Az észlelő- és jelzőrendszer működése, résztvevők. A bölcsődei jelzőrendszer. A Gyámhivatal felé történő kapcsolat felvétel okai, formái. Adminisztráció vezetése a nyilvántartásból, az esetek nyomon követése.

KÖVETELMÉNYEK: A hallgató ismerje a bölcsődék, az alapellátás és a gyermekjóléti szakszolgálatok célját, feladatát. A bölcsődék, az alapellátás és a szakszolgálatok együttműködésének lehetőségeit és azok tartalmi jellemzőit. Ismerje fel a veszélyeztetettség jeleit, a gondozónő feladatait a jelzőrendszerben.

A tantárgy neve	Kredit	Félévi óraszám	Zárási forma	Státus	Ajánlott félév	Előfeltétel
CBL00A011 Nevelési gyakorlat II.	5	45	gyj	K	II.	CBL00A010!

CÉL: A hallgatók ismerjék meg a gondozónő fogadó munkáját, a gyermekkel és a szülőkkel való napi és folyamatos kapcsolat alakítási technikáit. Az állami gondoskodást nyújtó gyermekvédelmi intézményeinek célját, feladatát. Az intézményi ellátás feltételeit, az állami gondoskodásba vétel okait, az elhelyezés szempontjait.

TANANYAG: *Bölcsőde és bölcsődei szolgáltatások:* A beszoktatás menete. A bölcsőde és a család kapcsolata. A bölcsőde folyamatos napirendjének megfigyelése, a gondozónő munkájának segítése.

A beszéd fejlődésének megfigyelése két eltérő életkorú és/vagy beszédfejlődésű gyermek esetén, kommunikációjuk összehasonlító elemzése. A bölcsődei szervezési, ügyviteli, gazdasági munka.

Kapcsolatrendszerek. Dokumentációs feladatok, nyilvántartások. Munkarend.

Családi napközi: A családi napközi tárgyi feltételei, helyiségei, udvara, étkeztetési és higiénés berendezései, a csoportszobák berendezése, a játékok. A gyermekek életkora, fiú-lány arány, csoportbeosztás, csoportlétszám. A gyermekcsoport napirendje. A családi napközi személyi feltételei, a működtető(k), a kisegítő(k) és a támogató szakember(ek) munkája.

Gyermekek és családok átmeneti otthona: Gyermekek és családok átmeneti otthonának működését szabályozó törvényi háttér. A bekerülés lehetséges okai, időtartalma. Az otthonok tárgyi feltételei, helyiségei, udvara, étkezési és higiénés berendezései, a szobák berendezése, a játékok. A gyermekek napirendje. A családok napirendje, kötelezettségei, a segítség módjai, perspektíváik. Az otthonok személyi feltételei, a gyermekeket ellátó, és a családokat segítő szakemberek munkája.

Gyermekeketthon: A gyermekeketthon működését szabályozó törvényi háttér, az otthonba kerülés okai, törvényi háttere. A gyermekeketthon tárgyi feltételei, helyiségei, udvara, étkeztetési és higiénés

berendezései, a csoportszobák berendezése, a játékok. A csoportok napirendje. A gyermekotthon személyi feltételei, gondozónők és a technikai dolgozók munkája.

KÖVETELMÉNYEK: A hallgatók ismerjék meg a bölcsődei csoport életét, a napirendbe illesztett gondozást, szoktatást, valamint a megadott szempontok szerinti összehasonlító gyermek-megfigyelést, és azok szakszerű rögzítésének gyakorlatát. A gyakorlat során megismert intézmények törvényi hátterét, célját, feladatát.

A megfigyelések tapasztalatait legyenek képesek a megadott szempontok szerint rendezni, elemezni.

A tantárgy neve	Kredit	Félévi óraszám	Zárási forma	Státus	Ajánlott félév	Előfeltétel
CBL00A012 Nevelési gyakorlat III.	5	45	gyj	K	III.	CBL00A011

CÉL: A bölcsődei és óvodai nevelés sajátosságainak megismertetése. A hallgató ismerje meg az óvodai nevelési és gondozási feladatok ellátását, a gyermekek játékanak támogatását. Bővíteni, fejleszteni a hallgató szakmai látókörét, fejleszteni a megfigyelő és az elemző készségét.

TANANYAG: *Bölcsőde:* Az adott gyermekcsoport napirendjében az érkezés, a szülőktől való elválás, búcsúzás, megnyugtató, megnyugvás és a tevékenységbe való bevonódás megfigyelése. A nevelési-gondozási feladatok megfigyelése két eltérő életkorú gyermek esetében: étkeztetés, öltöztetés, önállóság. Két eltérő korú vagy mozgásfejlettségű gyermek megfigyelése a csoporton belül. A szabad levegőn tartózkodás megfigyelése. Egy gyermekcsoport testi fejlődésre vonatkozó dokumentációjának összehasonlítása, az egyes gyermekek közötti különbségek megállapítása, elemzése.

Óvoda: Az óvodai nevelést szabályozó törvényi háttér. Az óvoda tárgyi feltételei, helyiségei, udvara. A csoportszoba berendezése és játéka. Az óvoda személyi feltételei: az óvodavezető, az óvodapedagógusok, a dajkák munkája. Az óvodapedagógus tevékenysége az óvodai kiscsoportokban a gondozás, a nevelés és a játéktevékenység területén. A csoport nevelési terve. A kiscsoportos gyermek testi fejlettségének, mozgáskoordinációjának, önállóságának, beszédfejlettségi szintjének megfigyelése, jegyzőkönyvezése. A bölcsődei és az óvodai gondozás-nevelés összehasonlítása: alapvető hasonlóságok és különbségek.

KÖVETELMÉNYEK: A hallgató ismerje meg a bölcsőde és az óvoda közötti átmenet sajátosságait, a napirend és a tevékenységek közötti különbségeket, hasonlóságokat. a bölcsődei működést biztosító szervezési feladatokat, a szolgáltatások rendjét. a bölcsődei dokumentációs feladatokat. A hallgató tudja a gyermekek fejlődésére vonatkozó megfigyeléseit megszerezni, elemezni.

A tantárgy neve	Kredit	Félévi óraszám	Zárási forma	Státus	Ajánlott félév	Előfeltétel
CBL00A013 Nevelési gyakorlat IV.	5	45	gyj	K	IV.	CBL00A012

CÉL: A hallgató ismerje meg a gyermekotthoni ellátásból és kórházi kezelésből fakadó hospitalizációs ártalmakat, ezek megelőzésének, és csökkentésének módszereit. A kórházi csecsemő- és gyermekosztályok betegellátását, és a bölcsődében is alkalmazható eljárásokat a krónikusan beteg gyermekek bölcsődei gondozása érdekében. A beteg gyermekekkel és családjaikkal való segítő kapcsolat mentálhigiénés módszereit. a sajátos nevelési igényű gyermekek eredményes integrációs nevelését megvalósító gyakorlatokat.

TANANYAG: *Bölcsőde:* A játéktevékenység szerepe a gyermek fejlődésében. A társas kapcsolatok megfigyelése. A szociális képességek fejlődése a különböző tevékenységek során. A tárgyi feltételek (elsősorban a játékeszközök) kiválasztása, összeállítása korcsoportonként. Ének- zene a bölcsődében. A gondozónő-gyermek kapcsolat, a saját gondozónő-rendszer érvényesülése. Egy csoport Félévi érendjének összeállítása, elemzése. Egy egység munkarendjének elkészítése. *Bölcsődei speciális-integrált csoport* A sajátos nevelési igényű (SNI) gyermekek bölcsődei gondozásának – nevelésének – fejlesztésének törvényi háttere, feltételei. A csoport napirendje. Az SNI gyermekek egyéni és csoportos rehabilitációs foglalkozásának megfigyelése. Az ép és a sajátos nevelési igényű gyermekek együttneveléséből adódó gondozónői feladatok. A sajátos nevelési igényű gyermekek fejlődésének

segítése, a gondozás, a játék, és egyéb tevékenységek során. A sajátos nevelési igényű gyermekek dokumentációjának vezetése. A gondozónő és a szülő kapcsolata, a tanácsadás lehetőségei.

Csecsemő- és gyermekosztály: A betegekkel való bánásmód alkalmazása (megnyugtató, foglalkoztatás, játék) A betegellátás higiénije, feltételei. A beteg gyermek mindennapos testápolása. A csecsemő, gyermek táplálása.

Gyermekotthon: Az éntudat fejlődésének segítése, saját ruha, saját játék, az egyéniség figyelembe vétele. Ünnepek. A gyermekotthoni nevelés speciális kérdései (séta, kirándulás, játékszoba stb.) Gondozónő-gyermek kapcsolat, a saját gondozónő-rendszer. Az érkező gyermek fogadásának előkészítése. A gyermek távozása a gyermekotthonból. Játék, kapcsolat a társakkal.

KÖVETELMÉNYEK: *A hallgató ismerje* a sajátos nevelési igényű, krónikusan beteg, a hátrányos helyzetű gyermekek és családok megsegítésének gyakorlati módját és lehetőségeit. Ismerje fel az eltérő ütemű fejlődés és/vagy megkésett fejlődés tüneteit, a kompetencia-körébe tartozó megsegítési módokat. Tudja, milyen szakszolgáltatási lehetőségek vannak a mielőbbi adekvát diagnózis és fejlesztés érdekében. *A hallgató segítségével legyen képes:* értő, empátiás módon támaszt nyújtani az érintett családoknak és gyermekeknek; a fejlesztő program gondozásba ágyazott támogatására; pedagógiai megfigyeléseit szakszerű módon összefoglalni; más szakemberekkel való együttműködésre.

A tantárgy neve	Kredit	Félévi óraszám	Zárási forma	Státusz	Ajánlott félév	Előfeltétel
CBL00A014 Korai fejlesztés gyakorlat	4	30	gyj	K	V.	CBL00A013

CÉL: A korai fejlesztés elmélete és gyakorlata tárgyhoz kapcsolódó gyakorlati tapasztalatok megszerzése. A sérült gyermek fejlesztési programjához való alkalmazkodás megismerése a gondozás és nevelés folyamatában. A csecsemő- és kisgyermeknevelő által alkalmazható fejlesztő módszerek gyakorlati megismerése. Biztonságérzet megalapozása a korai fejlesztésre szoruló gyerekek fogadásához és a fejlesztésben közreműködő szakemberekkel való együttműködéshez.

TANANYAG: A spontán érés támogatása, a fejlődés facilitálása a megkésett fejlődésű gyermeknél. A mozgás, a beszéd és az önkiszolgálás fejlesztésének feltételei és módszerei. A csecsemő és kisgyermeknevelő feladatai és kompetenciái a korai fejlesztésben. A korai fejlesztésben részvevő szakemberek lehetséges köre és feladataik, az együttműködés tartalma és lehetséges módjai. Terápiás lehetőségek, az egyes terápiák funkciója. A sajátos nevelési igényű gyermeket nevelő családokkal való együttműködés speciális kérdései, alapelvei.

KÖVETELMÉNYEK: *A hallgató ismerje* a korai fejlesztés sajátos feladatait és gyakorlati megvalósulási formáit, legyen áttekintése a terápiás módszerekről. *Legyen képes* a korai fejlesztésben résztvevő csecsemők és kisgyermek neveléséhez a speciális feltételek biztosítására; segíteni, támogatni a sajátos nevelési igényű gyermeket nevelő családot; a gyógypedagógussal és más szakemberekkel való együttműködésre; saját kompetenciahatárainak pontos körvonalazására. esettanulmány készítésére egy SNI gyermek szakértői véleménye, gyógypedagógusa és a gyermek szüleinek kikérdezése, valamint saját megfigyelései alapján.

A tantárgy neve	Kredit	Félévi óraszám	Zárási forma	Státusz	Ajánlott félév	Előfeltétel
CBL00A015 Egyéni összefüggő terepgyakorlat	10	4 hét / 120 óra	gyj	K	VI.	CBL00A014!

CÉL: Fejlesztani a hallgató kompetencia érzését, szakmai biztonságérzetét. Jártasságot alakítani a csecsemő és kisgyermek gondozásban. A hallgatók felelősségérzetének magas szintre emelése. A képzés befejezésére a hallgató elérje azt az átlagos önállósági szintet, melynek birtokában további munkájához megfelelő gyakorlatra tehet szert.

TANANYAG: *Kisegítő feladatok ellátása csecsemő-típusú csoportban.* A gondozás személyi és tárgyi feltételeinek megteremtése. A gyermekek gondozásához, ellátásához, a higiénés követelmények

biztosítása. A szülővel, a társ gondozónővel való együttműködés. A gyermekek napirendjének szervezése, kivitelezése. A játéktevékenység feltételeinek biztosítása. A csoport és az egyes gyermekek játéktevékenységének megszervezése. Az étkezési feltételek megteremtése és lebonyolítása. Az alvási feltételek biztosítása. A személyi dokumentáció és egyéb adminisztráció vezetése. *Önálló gyakorlat nagycsoportban:* Az első héten: az alcsoport gyermekeinek fokozatos átvétele. A két műszakban dolgozó csecsemő- és kisgyermeknevelő hallgató a gyakorlat második felében – a gyakorlatot vezető szakoktató irányításával – önállóan dolgozik.

KÖVETELMÉNY: A hallgató ismerje a csecsemők és kisgyermek nevelésének gondozásának, fejlesztésének elméletét és gyakorlatát, az alap és szakellátás elveit és gyakorlatát. A hallgató legyen képes és alkalmas: a csecsemők és kisgyermek nevelésének gondozásának fejlesztésnek gyakorlati teljesítésére, e tevékenységek személyi és tárgyi feltételeinek biztosítására, a kisgyermek neveléséhez gondozásához szükséges higiénés feltételeinek biztosítására, más szakemberekkel és a szülőkkel való együttműködésre, a játéktevékenységek körülményeinek biztosítására, a személyi dokumentáció, adminisztráció vezetésére, a csecsemők és kisgyermek fejlődésével, nevelésével, gondozásával kapcsolatos magas szintű felelősségérzetre.

DIFFERENCIÁLT SZAKMAI ISMERETEK (KÖTELEZŐEN VÁLASZTHATÓ TÁRGYAK)

A tantárgy neve	Kredit	Félévi óraszám	Zárási forma	Státus	Ajánlott félév	Előfeltétel
CBL06KV31 Spontán érés támogatása	5	10	gyj	KV	V.	-

CÉL: A gyermek testi, kognitív, érzelmi fejlődésének és a szociális környezet kölcsönhatásának felismertetése. A megkésett, vagy eltérően fejlődő gyermek minél korábbi felismerését lehetővé tevő speciális és pedagógiai módszerek megismertetése. A preventív, korrekatív, fejlesztő és rehabilitációs szemléletű módszerek, s azok elemeinek bölcsődei gondozásba, nevelésbe, fejlesztésbe ágyazott alkalmazási lehetőségeinek megismertetése. **TANANYAG:** A fejlődést befolyásoló biológiai és környezeti tényezők. A megkésett fejlődésre és a fejlődési zavarra utaló gyanújelek csecsemő és kisgyermekkorban. A megkésett fejlődés okai. A fejlődés folyamatos nyomon követése a bölcsődében, a felismerést lehetővé tevő speciális és pedagógiai módszerek. A korai intervenció célja, feladata. A prevenciót, érést, fejlődést segítő terápiák alapelvei, hatásuk az idegrendszeri struktúrákra, a mozgás-, kognitív-, beszéd és pszichés fejlődésre. A bölcsődei intervenciót megalapozó tervezési területek: Szokások-szoktatás, Nagymozgás, Finommozgás, Kognitív képességek, Beszéd. Fejlesztés a bölcsődei nevelésben: a terápiák alapelveinek, egyes technikai elemeinek irányított beépítése a gondozás, szoktatás, mozgás, játéktevékenységekbe. A Csecsemő- és kisgyermeknevelő érést, fejlődést segítő kompetenciái. **KÖVETELMÉNY:** Ismereteik alapján ismerjék fel a megkésett fejlődés tüneteit. Irányítással legyenek képesek beépíteni a megismert terápiákról szerzett ismereteiket, és azok adaptálható elveit, elemeit következetesen alkalmazni a megkésett fejlődésű gyermek gondozásában, nevelésében

A tantárgy neve	Kredit	Félévi óraszám	Zárási forma	Státus	Ajánlott félév	Előfeltétel
CBL06KV32 A kisgyermekkor kutatása	4	8	gyj	KV	V.	-

CÉL: Képessé tenni a hallgatókat az alapozó nevelés szakszerű vizsgálatára és fejleszteni érzékenységüket a kutatás-empirikai kérdések iránt. Felismertetni azokat a kutatás-módszertani sajátosságokat, amelyek az empirikus pedagógiai kutatásokban érintett gyermekek életkorából fakadnak; **TANANYAG:** A pedagógiai jelenségek társas-társadalmi meghatározottsága; a kutatási probléma interdiszciplináris megközelítésének igénye. A kutatás előkészítésének speciális feladata: a szülők tájékoztatása, hozzájárulásuk megszerzése. A kutatás lebonyolításának mentálhigiénés feltételei. Az alapvető kutatási módszerek közül kiemelt figyelmet fordítunk a megfigyelés és szóbeli kikérdezés összekapcsolására. A gyermekekre vonatkozó dokumentumok és a gyermeki produktumok elemzése. A verbális információgyűjtés mellett és helyett speciális lehetőségek: a rajzos válasz kérése (kiegészítve a gyermek értelmezésével); a kutatási célra kidolgozott játékszituációk és -

tárgyak; a bábozás felhasználása az adott életkorú gyerekek megfigyelésére. **KÖVETELMÉNY:** A jelöltek legyenek képesek adekvát kutatási terv készítésére és a megismert kutatási módszerek alkalmazására, az összefüggések felismerésére az életkor és a kutatási stratégia között.

A tantárgy neve	Kredit	Félévi óraszám	Zárási forma	Státus	Ajánlott félév	Előfeltétel
CBL06KV33 Inter-és multikulturális nevelés	3	8	gyj	KV	VI.	-

CÉL: A Magyarországon élő kisebbségek eltérő kultúrájának, életmódjának, értékeinek megismertetése, a gyerekek által hozott értékek, viselkedési minták, hagyományok integrálási lehetőségeinek bemutatása, a társadalmi érzékenység, a másság elfogadásának fejlesztése. **TANANYAG:** Nemzetközi elvárások a kisgyermeknevelés területén a multikulturális és az összehasonlító pedagógiai szemlélet kialakítása érdekében. A kulturális sokszínűség megjelenésének kezdetei és következményei Magyarországon. A cigányság megjelenése és története Magyarországon. Cigánygyerekek a bölcsődében, óvodában, iskolában. Dokumentumfilmek a cigánygyerekek óvodai és iskolai helyzetéről A pedagógus személyiségének és szerepének elemzése az előítéletek csökkentésében, a beilleszkedés és a társadalmi együttélés segítségével. **KÖVETELMÉNY:** A hallgató ismerje a multikulturális nevelésben rejlő nevelési lehetőségeket és azt, hogy hogyan lehet ezeket az alkalmakat a legjobban felhasználni a beilleszkedés segítségével, az elfogadás értékének nevelésében. Legyen képes az adaptív nevelésre, a differenciált bánásmódra, az előítélet-mentes inter- és multikulturális nevelésre, az esélyek növelését szolgáló pedagógiai módszerek alkalmazására.

A tantárgy neve	Kredit	Félévi óraszám	Zárási forma	Státus	Ajánlott félév	Előfeltétel
CBL06KV34 Család-bölcsőde-óvoda kapcsolat-rendszere, Szülőcsoportok vezetése	3	8	m	KV	VI.	-

CÉL: Ismertesse meg a családból intézménybe és/vagy a bölcsődéből az óvodába való átmenet nevelési kérdéseit, a befogadást elősegítő tényezőket. Ismertesse meg a családi környezet megismerését segítő módszereket, a szülőcsoportok alakításának feltételeit, lehetőségeit, alakítson ki olyan készségeket, képességeket, attitűdöket a hallgatókban, amelyek segítségével képessé válhatnak szülőcsoportok szakszerű vezetésére. **TANANYAG:** A beszoktatás-befogadás és annak folyamatjellege. Befogadási-beszoktatási problémák. A család szerepe a beszoktatásban. A kötődés kialakulását és a beilleszkedést nehezítő/gátló tényezők a családi szocializáció folyamatában. A családlátogatás szempontjai. A gyermek személyiségfejlődését segítő csecsemő- és kisgyermeknevelő/óvodapedagógusi-szülői együttműködés. A kapcsolattartás egyéni és csoportos formái, személyi és tárgyi feltételek. Egyéni tanácsadás. A csoport, mint gyógyító-, tanító- és személyiségfejlesztő eszköz. A csoport megalkotásának, alakításának szabályai, tényezői. A csoport erőforrásai, a csoportvezető feladatai. A reflektív csoport működésének alapelvei, a csoportüléseken megvitatható témák. Kapcsolat a szakszolgálatokkal, szerepük az intézményi és családi nevelő, fejlesztő tevékenység segítségével. **KÖVETELMÉNY:** A hallgatók ismerjék a családból-bölcsődebe, bölcsődéből-óvodába átmenet problémakörét. Legyenek alkalmasak az új környezethez való alkalmazkodás segítésére, alkalmazzák a pedagógiai megismerés módszereit. Ismerjék a csoport alakításának, hatásmechanizmusának, fejlődésének alapvető törvényszerűségeit, lássák saját szerepüket ezekben a folyamatokban. Rendelkezzenek szakszerű ismeretekkel a csoportvezető feladatairól legyenek képesek egészséges felnőttek önszerveződő szülőcsoportjainak irányítására.

A tantárgy neve	Kredit	Félévi óraszám	Zárási forma	Státus	Ajánlott félév	Előfeltétel
CBL06KV35 Játékterápia	3	8Δ	gyj	KV	VI.	CBL06A23!

CÉL: Ismertesse meg a hallgatókkal a játékterápiák elméleti hátterét, mutassa be a fontosabb terápiás játékok gyakorlatát, eszközrendszerét, mutassa be azokat a terápiás jellegű tevékenységformákat, amelyek a pedagógiai folyamatba illeszthetők. **TANANYAG:** A terápiás modellek elméleti alapjai. A mozgás, a tanulás és játék fejlődésneurológiai alapjai. A mozgásterápia modelljei és alkalmazásuk. Mozgást vizsgáló eljárások. Mozgásfejlesztő programok. A szenzoros integráció. A sérült (mozgás, látás, enyhe fokban mentálisan elmaradott) vagy enyhébb, átmeneti rendellenességgel küszködő gyermekek segítése a pedagógiai intézményekben. A játék, mozgás és képzelet együttese a segítő eljárásokban. A játék feszültség- és szorongáscsökkentő hatásának tudatos kihasználása a pedagógiai munkában. Elhárító mechanizmusok. A játékterápia formái. A bábterápia. Tünet-orientált játékterápiák. Egészséges gyermekek átmeneti tünetképzése, nevelési hibák felismerése játék során. **KÖVETELMÉNY:** A hallgatók rendelkezzenek ismeretekkel a legfontosabb terápiás modellekről, elméleti hátterükről, legyenek képesek felismerni a gyermek játékában a mögöttes érzelmeket, indulatokat, és projekciós tartalmakat, tudják beépíteni a pedagógia munkájukba a játékterápiának azon eljárásait, amelyek – az életkori sajátosságokhoz és probléma jellegéhez igazodva – hatékonyan szolgálják a gyermekek egészséges fejlődését.

IDEGEN NYELV

A tantárgy neve	Kredit	Félévi óraszám	Zárási forma	Státus	Ajánlott félév	Előfeltétel
CBL01KV01s (angol) CBL07KV01s (német) Szaknyelv I.	3	8Δ	gyj	KV	IV.	-

CÉL: fejleszteni a hallgatók nyelvtudását a négy nyelvi kompetencia (az értés, a beszéd, az értő olvasás és az írás) változatos módon történő fejlesztésével; fejleszteni az idegen nyelven való kommunikáció képességét, különös tekintettel a szakmai témákról folytatott kommunikáció területén; megismertetni a hallgatót a multikulturális nevelés szükségességével, előnyeivel, melyre idegen nyelvi készségei birtokában képessé lesz; **TANANYAG:** ismerkedés; lakáskultúra; étkezés, ételek, étkezési szokások; szabadidős tevékenységek; játéktevékenység; a családi élet, a kisgyermek és a család; a kisgyermek gondozása; a kisgyermek étkezése; játékszerek a szobában és a szabadban; gyermekjátékok; szakirodalom feldolgozása; az idegen nyelvű gyermekirodalom: dajkaversek, énekes, ritmusos mozgás, mese és mesemondás idegen nyelven, mondókák, kiszámolók, ujj-játékok. **KÖVETELMÉNY:** Aktív részvétel az órákon, a házi feladatok, beszámolók, hallgatói önálló munka, valamint 2 zárthelyi dolgozat min 60%-os teljesítése.

A tantárgy neve	Kredit	Félévi óraszám	Zárási forma	Státus	Ajánlott félév	Előfeltétel
CBL01KV02s (angol) CBL07KV02s (német) Szaknyelv II.	3	8Δ	gyj	KV	V.	CBL01KV01s (angol) CBL07KV01s (német)

CÉL: továbbfejleszteni a hallgatók nyelvtudását a négy nyelvi kompetencia (az értés, a beszéd, az értő olvasás és az írás) változatos módon történő fejlesztésével; kialakítani és elmélyíteni az idegen nyelven való kommunikáció készségét és ennek szándékát a leggyakoribb kommunikációs helyzetekben használatos társalgási szókincs elsajátításával, a nyelvtani ismeretek megszilárdításával és ezek helyes alkalmazásával; továbbfejleszteni a hallgatók kisgyermek gondozásával és nevelésével kapcsolatos szaknyelvi szókincsét és kommunikációs kompetenciáját. **TANANYAG:** egészséges életmód, a gondozás folyamata, egészséges életmódra nevelés a mindennapokban; baleset-megelőzés, elsősegély, gyermekbetegségek; testi és szellemi higiénia; időjárás; az évszakok jellegzetességei; öltözködés, a kisgyermek ruházata; szituációs játékok, szakirodalom feldolgozása. Ismerkedés az idegen nyelvű gyermekirodalommal: dajkaversek, énekes, ritmusos mozgás; mese és mesemondás idegen nyelven; mondókák, kiszámolók, ujj-játékok. **KÖVETELMÉNY:** Aktív részvétel az órákon, a házi feladatok, beszámolók, hallgatói önálló munka, valamint 2 zárthelyi dolgozat min 60%-os teljesítése.